

SOTILASPOIKA

SOLDATGOSSEN

3/2023
22. syyskuuta

Sotilaspoikien Perinneliitto ry:n julkaisema lehti, 32. vuosikerta – Tidning utgiven av Soldatgossarnas Traditionsförbund rf., 32. årgång

Merivoimien tervehdys sotilaspojille ja pikkulotille

Arvoisat Sotilaspoika-lehden lukijat. Minulla on suuri kunnia tuoda Merivoimien tervehdys sotilaspojille ja pikkulotille. Samalla haluan osoittaa kiitollisuutemme teille, joiden ansiosta saamme elää itsenäisessä Suomessa. Teidän sotavuosien ja sen jälkeisen ajan ponnistelut ovat mahdollistaneet Suomen rakentamisen hyvinvointiyhteiskunnaksi, jossa on turvallista asua ja elää.

Takanamme on poikkeuksellinen vuosi niin isänmaamme kuin myös koko Euroopan historiassa. Globaalin turvallisuuden käsite, kuten me olemme sen oppineet tuntemaan, on muuttunut peruuttamattomasti Venäjän laittoman hyökkäyssodan myötä. Sodan yhä jatkuessa, länsimaat ovat osoittaneet yhdessä vahvan tukensa Ukrainalle sen taistellessa suvereni-teettinsä puolesta. On selvää, että myös jatkossa lännen tuki Ukrainalle on tuki koko Euroopan turvallisuudelle.

Tiistai 4.4.2023 jää isänmaamme historiaan päivänä, jolloin Suomi liittyi Pohjois-Atlantin puolustusliittoon. Tähän me olimme Merivoimissa valmistautuneet ja tähän me myös olemme valmiita. Jäsenyytemme myötä me olemme liittyneet osaksi Naton kollektiivista puolustusta, emmekä ole sotilaallisesti enää yksin. Suomen puolustuksen ennaltaehkäisevä vaikutus tulee olemaan jatkossa nykyistä huomattavasti suurempi. Vastuu Suomen puolustamisesta säilyy edelleen suomalaisten harteilla.

Liittoutumisen myötä Merivoimissa ei ole tarvetta suurille muutoksille. Yhteensopivuutemme liittokunnan kanssa on ollut osa sotilaallista identiteettiämme Merivoimissa jo pidemmän aikaa. Merivoimien ydintehtävänä säilyy edelleen Suomen sotilaallinen puolustaminen, joka ei tule liittoutumisen myötä muuttumaan. Nato-jäsenyys lisää Merivoi-

mien kansainvälistä toimintaa sekä kansainvälisiä harjoituksia niin kotimaassa kuin ulkomailla. Meripuolustuksen suorituskyky ei muodostu vain meistä. Osaamisemme tulee kytkeä yhteisoperaatioihin muiden puolustushaarojen, viranomaisten ja kansainvälisten kumppaneiden ja liittolaisten kanssa.

Arvoisat Sotilaspoika-lehden lukijat. Voimme kuvata nykytilannettamme sanonnalla ”vain muutos on pysyvää”. Merivoimien näkökulmasta nämä muutokset ovat välttämättä muuttuneeseen turvallisuustilanteeseen vastaamiseksi. Lisäksi toimintatapojamme ollaan integroimassa osaksi liittokunnan toimintoja. Me kehitämme edelleen suorituskykyämme kansallisista lähtökohdista liittoutumisen asettamat vaatimukset huomioiden.

Suurin muutostarve on kuitenkin ajattelutavassamme. Emme ole liittoutumisen jälkeen enää sotilaallisesti yksin. Tämä ennaltaehkäisee Suomeen kohdistuvaa sotilaallista uhkaa. Jos muodostamamme pidäke siitäkin huolimatta pettää, saamme varmuudella sotilaallista tukea liittolaisiltamme. Vastineena meidän pitää olla itsekin valmiita antamaan suorituskykyjämme liittokunnan yhteiseen puolustukseen.

Toivotan Teille kaikille *Sotilaspoika*-lehden lukijoille terveyttä ja hyvää syksyn aikaa.

Merivoimien komentaja
Kontra-amiraali
Jori Harju

Sotilaspojat kokoontuivat ja juhlivat Parolannummella Liittokokouksessa ruodittiin taloutta

Sotilaspoikien Perinneliiton XXXI liittokokous järjestettiin 18.8.2023 Parolannummen Sotilaskoti 2:ssa Kanta-Hämeen Sotilaspoikien Perinnekillan isännöimänä. Ennen kokousta nautittiin maittäva lounas varuskunnan ruokalassa ja juotiin Hämeenlinnan sotilaskotisarten tarjoamat kahvit legendaaristen ”sotkun munkkien” kera. Puolustusvoimien varusmiessoihtokunnan esittämän *Narvan marssin* saattelemana lähetettiin seppelpartiot Hattulan ja Hämeenlinnan sankarihaudoille.

Maakuntaneuvos **Juha Iso-suo**n johdolla liittokokous käsiteli sopuisasti sääntömääräiset asiat ja hyväksyi toimintastrategian vuosille 2023–2030.

Liiton talous

Perinneliitto sopeuttaa toimintaansa vallitsevien ja muuttuvien realiteettien mukaan. Liiton jäsenlehti, *Sotilaspoika – Soldatgossen*, muuttuu vuoden 2024 alusta nykyisen neljän sijasta kolme kertaa vuodessa ilmestyväksi. Ilmestymiskaudet ovat helmi-, kesä- ja lokakuu.

Perusteluna on liiton talouden tasapainottaminen. Sotilaspoikajäsenet ikääntyvät; heidän keski-ikänsä on jo yli 90 vuotta, joten rivit harvenevat ja jäsenmaksutuotot pienenevät. Postitus ja kuljetus haukkaavat lehden kokonaiskustannuksista yli puolet, mutta pelkkään sähköiseen julkaisuun siirtyminen ei ole varteenotettava vaihtoehto.

Jäsenmaksu 12 euroa ja perheenjäsenmaksu ilman lehteä 6 euroa vuodessa säilyvät ennallaan, samoin kannattajajäsenmaksut, henkilöjäsen 150 euroa ja yhteisö 500 euroa kertamaksuina. Jäsenmaksujen korotukset olisivat voineet osua omaan nilkkaan kasvavana jäsenpoistumana, joten korotuksia ei tehty.

Liiton on nyt löydettävä talouttaan tasapainottavia tekijöitä, jotta toimintaa voidaan jatkaa strategian mukaisesti ainakin vuoteen 2030 saakka. Yksi tällainen tekijä on siis *Sotilaspoika – Soldatgossen* -lehti.

Henkilövalinnat sujuivat ilman äänestyksiä. Puheenjohtajana jatkaa **Juhani Manninen** Hirvensalmelta. Hän on myös Suur-Savon killan puheenjohtaja.

Hallitus sai yhden uuden jäsenen, **Matti Salosen** Pirkka-Hämeen killasta. Erovuorossa ollut **Heikki Vuorimies** Jyväskylältä valittiin uudelleen ja hallituksen järjestäytymiskokouksessa

hänet valittiin uudelleen liiton varapuheenjohtajaksi.

Liittohallituksen jäsenmääräksi vahvistettiin seitsemän ja jäsenet ovat: **Jouni Ahola**, **Matti Haapanen**, **Tapio Huhtanen**, **Urpo Salo**, **Matti Salonen**, **Asko Tolonen** ja **Heikki Vuorimies**.

Liittokokouksessa luovutettiin Perinneliiton pienoislippu **Mårten Holmbergille** ja **Hari Salmiselle**, jotka erovuoroisina jäivät pois hallituksesta.

Kanta-Häme juhli 30-vuotista taivaltaan

Liittokokouksen jälkeen vietettiin Kanta-Hämeen Sotilaspoikien Perinnekillan 30-vuotisjuhlaa varuskuntaruokala *Rubenissa*.

Avajaispuheessaan killan puheenjohtaja **Lauri Toivanen** esitti erityiskiitokset Panssariprikaatille hyvästä yhteistyöstä.

Juhlahohjelma oli monipuolinen ja isänmaallinen. Juhlapuheen piti Hattulan kunnanjohtaja **Pekka Järvi**. Tervehdyksensä juhlaan toivat lisäksi Hämeenlinnan kaupunki, Sotilaspoikien Perinneliitto, Panssariprikaati sekä Tammenlehvän Hämeenlinnaseudun Perinneyhdistys.

Musiikista vastasivat Puolustusvoimien varusmiessoihtokunta kersantti **Soila Takasen** johdolla sekä Seminaarin koulun lapsikuoro **Anna Pirhosen** johdolla.

Sotilaspoika **Pauli Riikonen** muisteli sota-ajan tehtäviään ja **Karl Karlsson** lausui tunteikkaasti **Yrjö Jylhän** sekä **Eino Leinon** runoja.

Yhteistyökumppaneitaan ja jäseniään kiltä muisti sotilaspoikaplaketeilla ja perinneliiton ansiomitaleilla.

Juhla päättyi komeasti varusmiessoihtokunnan säestämänä laulettuun **V. A. Koskenniem** isänmaallisesti sanoittamaan *Lippulauluun... ”Ilmiellä sun jäljessä käymme teit’ isään astumaan.”*

Lopuksi nautittiin erittäin maukas Leijona Cateringin valmistama juhla-lounas.

Liittopäivätapahtumat jatkuivat **Antti Korpimaan** opastuksella lauantaina mielenkiintoisella kiertotajelulla Hämeenlinnassa ja Hattulassa. Kohteina olivat muun muassa Linnan kasarmi, Ahvenisto, Parolan leijona, **Teuvo Mahrbergin** puisto, Panssarimuseo sekä Kultakeskuksen myymälä.

Liittokokousviikonlopusta lisää sivuilla 4 ja 5.

Juhlihan killan esittely on numerossa 2/23.

Teksti ja kuva:
Matti Hyvärinen

Liittokokous XXXII 2024

Ensi vuonna liittokokous järjestetään päämajakaupunki Mikkeliissä 23.8. Suur-Savon killan isännöimänä.

Luvassa on tylsän, mutta tärkeän tilinpäätöksen lisäksi mielenkiintoisia sota-historiallisia kohteita kuten Jalkaväkimuseo sekä Sodan ja rauhan keskus Muisti. Siis tapaamisiin Mikkeliissä!

Kokousedustajia vasemmalta **Matti Salonen**, **Mårten Holmberg**, **Urpo Salo**, **Matti Haapanen**, **Juhani Manninen**, **Tapio Huhtanen**, **Heikki Vuorimies**, **Asko Tolonen**, **Jouni Ahola** ja **Juha Eronen**.

Sivuilla:

Pääkirjoitus
/ **Ledaren**
sivu 2

Puheenjohtajan
kynästä
/ **Från ordförandens penna**
sivu 2

Lippujuhlapäivän
hartaus
sivu 3

Kainuu 30 vuotta
sivu 3

Kanta-Häme
30 vuotta
sivut 4-5

Etelä-Kymen-
laakso 30 vuotta
sivut 6-7

Suojeluskunta-
talot
sivu 8

MPK 30 vuotta
sivu 8

Sotilaspoika
kysyy
sivu 8

Sotilaspoikia
sivut 9-10

In Memoriam
sivut 10-11

Palkitsemisia ja
kuulumisia
sivut 11-12

Liiton talous kurittaa lehteämme

Sotilaspoikien Perinneliitto sopeuttaa talouttaan realiteettien mukaan. *Sotilaspoika – Soldatgossen* muuttuu ensi vuoden alusta kolme kertaa vuodessa ilmestyväksi. Ilmestymiskaudet ovat helmi-, kesä- ja lokakuu.

Perusteluna on liiton talouden tasapainottaminen. Sotilaspoikajäsenet ikääntyvät, joten rivit harvenevat ja jäsenmaksutuotot pienenevät. Kilttojen purkautuessa jäsenet eivät aina löydä uutta kotia naapurikillasta, mikä osaltaan aiheuttaa jäsenkatoa. Kannattajajäsenmäärän kasvu ei kata poistumaa. Jäsenvärvykseen pitäisi kiinnittää enemmän huomiota.

Postitus ja kuljetus haukkaavat kustannuksista yli puolet, mutta pelkkään verkkojulkaisuun siirtyminen ei ole varteenotettava vaihtoehto. Toisaalta hintojaan korottava Posti Oy on jakelijana ainoa vaihtoehto, koska sillä on lakisääteinen yleispalveluvelvoite postin jakeluun kotiosoitteisiin Hankoniemeltä Utsjoelle.

Vaikka kolme kertaa vuodessa ilmestyvän jäsenlehden painatus- ja jakelukuluihin lisätään 10 % arvonlisäveroa, niin säästöä tulee karkeasti 5 000 euroa/vuosi.

Koska palstatilaa tulee olemaan vuodessa 12 sivua vähemmän, niin juttuja priorisoidaan entistä enemmän. Mitä pienempi liittymä jutulla on sotilaspoikiin tai perinnetoimintaan, sitä todennäköisemmin se jää julkaisematta.

Lehti jatkaa kuitenkin ilmestymistään yhtä kauan kuin liitto jatkaa toimintaansa. Toimintastrategia ulottuu nyt vuoteen 2030, joten hyviä lukuhetkiä on vielä odotettavissa. Lehden rooli sotilaspoikaperinteen esillä pitäjänä on tärkeä.

Matti Hyvärinen
päätoimittaja

Förbundets ekonomi stäcker vår tidning

Soldatgossarnas Traditionsförbund anpassar sin ekonomi enligt realiteterna. *Sotilaspoika – Soldatgossen* utges fr.o.m. början av nästa år endast tre gånger i året. Tidningen utkommer i februari, juni och oktober.

Motiveringen är att få ekonomin i jämvikt. Soldatgossmedlemmarna blir allt äldre, varför leden glesnar och inkomsterna av medlemsavgifterna minskar. Då gillens upplösningar hittar medlemmarna inte alltid ett nytt hem i ett grannegille, vilket för sin del förorsakar en minskning i medlemsantalet. Det ökade antalet understödsmedlemmar täcker inte bortfallet. Det borde läggas större uppmärksamhet på anskaffning av nya medlemmar.

Postning och transporter slukar över hälften av kostnaderna, men att enbart övergå till en nätutgåva är inte någonting värt att beakta. Å andra sidan är Posti Oy, som höjer utdelningspriserna, det enda alternativet som distributör, eftersom den har lagstadgad skyldighet till utdelning av post till hemadresser från Hangö till Utsjoki.

Fastän tryck- och distributionskostnaderna för medlemstidningen, som utkommer tre gånger i året, stiger p.g.a. meromvärdeskatten på 10 %, blir inbesparingen grovt räknat ca 5000 euro/år.

Eftersom spaltutrymmet blir 12 sidor mindre per år, prioriteras artiklarna mera än tidigare. Desto mindre artiklar anknuter till soldatgossarna och traditionsverksamheten, desto sannolikare bli de refuserade.

Tidningen fortsätter dock att utkomma så länge som förbundet fortsätter sin verksamhet. Verksamhetsstrategin sträcker sig ända fram till år 2030, varför vi ännu kan förvänta oss trevliga läsunder. Tidningens roll att framhålla soldatgossstraditionen är väsentlig.

Matti Hyvärinen
Huvudredaktör
Översättning: **Mårten Holmberg**

Puheenjohtajan kynästä

Liittokokous Hämeenlinnassa

Perinneliiton liittokokous pidettiin Hämeenlinnassa, Suomen vanhimmassa sisämaakaupungissa Vanajaveden rannalla Kanta-Hämeen Sotilaspoikien Perinnekillan järjestämänä. Varsinaiset kokousjärjestelyt olivat Panssariprikaatin tiloissa Hattulan kunnassa. Kaikista järjestelyistä kuului erinomainen yhteistyö Kanta-Hämeen killan ja Panssariprikaatin kesken.

Liittokokouspäätöksistä mainittakoon toiminta- ja talouskertomusten ja suunnitelmien hyväksyminen hallituksen esittämässä muodossa. Hallituksen päivittämä liiton strategia ja *Sotilaspoika*-lehden toimittaminen kolminumeroisena kustannusten pienentämiseksi viritti kokousedustajissa erittäin asiallisia puheenvuoroja.

Strategia sisältää niin yhteistyötahoihin kuin tiedottamiseen panostamista. Liitto jatkaa toimintaansa ainakin vuoteen 2030 saakka.

Liittohallituksen erovuoroinen jäsen **Heikki Vuorimies** Jyväskylästä valittiin jatkamaan seuraavat kolme vuotta ja uutena jäsenenä hallituksen tuli **Matti Salonen** Pirkka-Hämeen killasta hallituspaikan jättävän **Harri Salmisen** tilalle. Onnittelet valinnoista ja tervetuloa hallitustyöskentelyyn mukaan.

Liiton pienoisliput luovutettiin kiitoksena työskentelystä perinneliiton hallitukses-

sa **Harri Salmiselle** ja **Mårten Holmbergille**, joka jatkaa *Sotilaspoika*-lehden artikkelien kääntämistä ruotsiksi.

Lauantain kiertoajelu Hämeenlinnassa kattavine esittelyineen ja tutustumisen Panssariprikaatiin loi oivan kuvan killan henkilöiden yhteistyöstä ja arvostuksesta niin puolustusvoimien kuin muidenkin yhteistyökumppaneiden kesken.

Lämpimät onnittelet ja parhaat kiitokset Kanta-Hämeen Sotilaspoikien Perinnekillalle liittokokouksen ja killan 30-vuotisjuhlan sekä oheisohjelman järjestelyistä.

Kiltakentiltä

Kiltakentillä tapahtuu niin mieleistä kuin vähemmän mieleistä Sotilaspoikien Perinneliiton näkökulmasta. Muutamat kiltat ovat purkaneet toimintansa jäsenten pääosin jäädessä toimintojen ulkopuolelle, elleivät kiltat ole sopineet jäsenten siirtymisestä naapurikiltoihin. Varsinaisten jäsentemme korkea ikä – keski-ikä ollessa 92 vuoden tasoa – asettaa toiminnolle rajoitteita. Nyt meidän kannattajajäsenten tulisi astua esiin ja ottaa vastuuta toiminnasta.

Itäisen naapurimme toimintatavat eivät ole muuttuneet vuosisatoihin eikä muutosta näy olevan näköpiirissä, joten siltäkin osin yhteistä panostustamme tarvitaan.

Pääosalla killoista toiminta on tai alkaa olla koronaa edeltävällä tasolla – toiminnot jatkuvat tuttuun tapaan kokouksin ja erilaisin tilaisuuksin. Perinteidemme vaaliminen on arvokasta työtä itsenäisessä maassamme, siitä kiitos kaikille.

Olemmeko sukupuolineutraaleja?

Liikennemerkejä on muutettu säädettyjen lakien perusteella sukupuolineutraaleiksi ja muun muassa eri tasoja hallintosaäntöihin ollaan rustaamassa muutoksia ainakin *esimies*-nimen korvaamiseksi esihenkilöksi jne... Mikä lienee pyykkipojan kohtalo?

Tänä päivänä on jopa ”kiellettyä” joidenkin mielestä puhua niin päiväkodeissa kuin kouluissa tyttöistä ja pojista sekä miehistä ja naisista! Mutta, kun kiusoitellen kysyn poikani tyteiltä – 3 ja 8 vuotta – kenen poikia olette, vastaus pamahtaa kerralla – olemme tyttöjä!

Minä uskon ainakin, että lapsen suusta kuulee totuuden – näin tässäkin tapauksessa.

Siis olemme edelleenkin tyttöjä ja poikia sekä miehiä, että naisia – näin sotilaspojat ja lottatytöt olivat. Nuo tytöt ja pojat vapauttivat valtavan määrän miesten ja naisten käsiä aikuisten tehtäviin sotiemme aikoina – silloin puhuttiin asioista oi-

keilla nimillä ja toimittiin.

Ilman sotiemme aikojen eri sukupuolten yhteistä panostusta maamme puolustamiseen, emme olisi nyt itsenäisessä Suomessa. Tuolloin ei tullut mieleen, joskin ei ollut aikakaan eikä tarvittakaan tuijotella liikennemerkkien sukupuolisuutta – silloin oli tosi kysymyksessä.

Mutta miten nyt? Pyritään joidenkin ääriyhmiä ja -aatteiden kautta mediasuosioon, mikä tuntuu olevan heille varsin helppoa!

Marskin sanoin, ”*Isänmaa ei ole ainoastaan maankamara, jolla asumme, ja vesi, joka rantojamme huuhtelee, vaan myös yllämme väreilevä ilma*”.

Toivotan lukijoille nautintoa syksyisestä ruskasta ja voimia perinnetyöhön ja perinteiden vaalimiseen.

Juhani Manninen
Sotilaspoikien Perinneliitto ry
Puheenjohtaja

Från ordförandens penna

Förbundsmötet i Tavastehus

Traditionsförbundets förbundsmöte hölls i Tavastehus, den äldsta staden i inre Finland belägen vid Vanajavesi. Soldatgossarnas Traditionsförening i Tavastland (Kanta-Hämeen kilt) anordnade sammankomsten. De egentliga mötesarrangemangen hölls i Pansarbrigadens utrymme i Hattula kommun. Av arrangemangen kunde man märka ett utmärkt samarbete mellan traditions-gillet i Tavastehus och Pansarbrigaden.

Av de beslut som förbundsmötet fattade kan nämnas verksamhetsberättelsen och -planen samt de ekonomiska rapporterna. Styrelsens uppdaterade strategi för förbundet samt minskningen av Soldatgosse-tidningens utgivning till endast tre nummer nästa år för att nedskära kostnaderna väckte en livlig debatt bland mötesdeltagarna.

Strategin innefattar en satsning på såväl samarbetsparter som informations-verksamhet. Förbundet fortsätter sin verksamhet åtminstone fram till år 2030.

Styrelsemedlem **Heikki Vuorimies** från Jyväskylä som var i tur att avgå omvaldes och som ny medlem i styrelsen invaldes **Matti Salonen** från Birkalands gille (Pirkka-Hämeen kilt) i stället för **Harri Salmisen**. Lyckönskingar och väl-

kommen med i styrelsearbetet.

Förbundets miniatyrfanor överräcktes åt **Harri Salminen** och **Mårten Holmberg** som erkänsla för arbetet i traditionsförbundets styrelse. **Mårten Holmberg** fortsätter som över-sättare av *Soldatgosse*-tidningens artiklar till svenska.

Lördagens rundtur i Tavastehus med en omfattande presentation av Pansar-brigaden skapade en god bild av samarbetet och uppskattningen mellan gillet och medlemmar och försvarsmakten såväl som övriga samarbetsparter.

Varma gratulationer och ett stort tack åt Tavastlands Soldatgossarnas Traditionsförening för arrangerandet av förbundsmötet och gillet 30-års jubileum med anslutande evenemang.

Från gillesfältet

På fältet sker både välkommet och mindre välkommet ur Soldatgossarnas Traditionsförbunds synvinkel. Några gillen har upplöst sin verksamhet och de flesta medlemmar har lämnats utan funktion, om gillena inte kommit överens om en övergång till grannegillena. Medlemmarnas höga ålder – medelåldern är ca 92 år – inskränker verksamheten. Nu måste våra stödmedlemmar stiga fram och ta ansvaret för

verksamheten.

Vår östra grannes beteende har inte förändrats på århundraden och en förändring verkar inte att vara i sikte, så också för den delen behövs våra insatser.

Verksamheten i de flesta gillena är eller närmar sig nivån före koronan – verksamheten fortsätter normalt med sammanträden och olika evenemang. Att värna om traditionerna är ett värdefullt arbete i vårt självständiga land, tack åt alla för det.

Är vi könsneutrala ?

Trafikmärkena har i enlighet med nystiftade lagar gjorts könsneutrala och bland annat i administrativa regelverk på olika nivåer håller man på att utbyta ordet förman till ”förperson” o.s.v.

Idag är det enligt många t.o.m. förbjudet att i daghem och skolor tala om flickor och pojkar samt män och kvinnor! Men då jag retsamt tillfrågar min sons flickor – 3 och 8 år – vems gossar är ni, rungar svaret omedelbart – vi är flickor!

Jag tror åtminstone att ur barnets mun hör man sanningen – så också i detta fall. Vi är således fortfarande flickor och pojkar samt män och kvinnor – så var också soldatgossarna och flicklorna. Dessa flickor och

gossar befriade åtskilliga män och kvinnors händer för andra uppgifter under krigstiden – då talade man om sakerna med korrekta namn och agerade.

Utän de olika generationernas gemensamma insats under krigstiden för att försvara vårt land skulle vi inte nu leva i ett självständigt Finland. Då kom det inte i åtanke, inte heller fanns det tid eller behov att stirra på trafikmärkenas könsbestämning – då var det allvar i fråga.

Men hur är det nu? Man strävar att via vissa extremistgrupper och -ideologier nå mediernas popularitet, vilket verkar vara synnerligen lätt för dem!

Marsken sade ”*Fosterlandet är inte endast grunden på vilken vi lever, och vattnet som sköljer våra stränder, utan också luften som skälver ovanför oss*”.

Jag önskar läsarna en trivsamt höst och styrka att omhulda traditionsarbetet och traditionerna.

Juhani Manninen
Soldatgossarnas
Traditionsförbund rf
Ordförande

Översättning:
Mårten Holmberg

Lippujuhlapäivän seppeleenlaskuhartaus Jyväskylässä

Kunnioitetut sotiemme veteraanit, hyvät Puolustusvoimain lippujuhlan viettäjät!

Valtakunnalliselle paraatille ja muulle juhlaohjelmalle täällä Jyväskylässä – tämä sepeleenlaskutilaisuus mukaan lukien – antaa vakavan sävyn se rauhaton maailmantilanne, jossa elämme. Tällä paikalla, sankarihautausmaalla, joka huokuu oman isänmaamme raskaita vaiheita, emme voi sulkea silmiämme Ukrainassa yli 15 kuukauden ajan käydyn sodan kärsimykseltä.

Juuri tällä paikalla voimme ymmärtää jotakin myös siitä, miten paljon merkitsee päättäväisyys puolustaa oman maan vapautta silloinkin, kun se vaatii kohtuuttomia ponnisteluja, jopa oman hengen menettämistä.

Nykyinen maailmantilanne on vetänyt mielet vakavaksi. Toisaalta olemme havahtuneet toimimaan. Sodan keskellä Ukrainassa kärsivien auttaminen ja pakolaisten vastaanottaminen on ollut lähellä sydäntämme.

Sotilaalliseen puolustautumiseen liittyvää tukea Ukrainalle on annettu ja annetaan. Oman

maamme kyky puolustautua halutaan varmistaa. Lippujuhlan paraati varmasti osaltaan ilmentää tätä varautumista.

Tässä maailmantilanteessa on erityisen tärkeää vakavin, mutta kiitollisin mielin koontua myös tänne Jyväskylän Vanhan hautausmaan sankarihautaukselle. Menneisyys muistuttaa meitä siitä, mikä voi olla todellisuutta huomenna. Rauha ja vapaus eivät ole itsestään selvyksiä.

Haluamme osoittaa kunnioitustamme ja kiitollisuuttamme sankarivainajiamme kohtaan ja kiitollisuutta koko sille sukupolvelle, joka sodan oloissa kantoi raskaan taakan.

Kaatumisen rintamalla on ollut raskain uhri, josta muistuttaa täällä sankarihautojen keskellä oleva **Gunnar Finnen** tekemä *Uhrilieki*-patsas.

Raskasta on ollut kantaa myös sitä surua, jota läheiset ovat tunteneet sodassa menettämiensä omaisten takia. Puolisoiden suru, vanhempansa menettäneiden lasten kaipaus. Sisarusten ja kaikkien läheisten ja ystävien suru. Tavalla tai toisella sodan menetykset kul-

kevat vielä tänäänkin miltei jokaisen suomalaisen perhepiiriin muistoissa.

Tämä puolustusvoimain lippujuhlan päivä on paitsi marsalkka **Mannerheimin** syntymäpäivä, myös **Toivon** nimipäivä. Olkoon tämä meille todellakin myös toivon päivä. Vaikka taivaalla on synkkiä pilviä, niin meillä on aihetta myös toivoon.

Toivolle luodaan perustaa monin arkisin toimin. Kun huolehdimme lähimmäisistämme, kun rakennamme oikeudenmukaisia elinoloja niin omassa maassamme kuin kansainvälisesti, kun näemme luonnon suojelun merkityksen. Toivoa on siellä, missä on valmiutta ja rakkautta puolustaa isänmaan vapautta.

Aina toivoa ei kuitenkaan ole helppo nähdä. Pimeydessä ja kärsimyksen keskellä elämän mielekkyys tuntuu katoavan. Täällä sankarihautoillakin on varmasti vuodatettu kyynelitä, jotka ovat sumentaneet kaikki tulevaisuuden näkymät.

Täälläkin on aikanaan hautajaisissa laulettu virren sanoin: *”Mua auta Herra, mä toivon vaan, vaikkei ois toivoa ollen-*

kaan”.

Inhimillisesti ajateltuna toivoa ei aina ole ollenkaan. Näin varmasti myös sodan kärsimysten ja menetysten keskellä. Puhe toivosta, hengellinenkin puhe, voi tuntua etäiseltä.

Pian tänne hautausmaallekin asti kuuluu kirkonkellojen soittoa, ehkä useammastakin kirkon tornista. Luterilaisen kirkon palveluksissa on aiheena Salattu Jumala. Yksi tälle päivälle merkityistä Raamatun teksteistä on apostoli **Paavali** sanat roomalaiskirjeestä: *”Kuinka ääretön onkaan Jumalan rikkaus, kuinka syvä hänen viisautensa ja tietonsa! Kuinka tutkimattomat ovat hänen tuomionsa ja jäljittämättömät hänen tiensä!”*

Näistä sanoista huokuu kuinka ihmiselle voi tuntua vaikealta käsittää Jumalan tarkoituksia, mutta toisaalta sanoissa on hiljaista luottamusta siihen, että elämämme on Luojan kädessä.

Nämä sanat tulivat minulle vuosia sitten merkityksellisiksi, kun selailin isoäidiltäni perinnöksi jäänyttä perheamatua. Isoäitini oli merkinnyt ne Raamatun alkulehdille, sille

Arto Viitala. Kuva: **Matti Hyvärinen**

sivulle, johon on merkitty perheen kuolleet. Sanat olivat talvisodassa kaatuneen puolison, isoisäni, nimen vieressä. Salattu Jumala oli vienyt nuoren naisen seitsemän lapsensa kanssa pimeyteen ja tuntemattomalle polulle. Ehkäpä inhimillisesti katsoen toivottomuuteenkin. Kuitenkin tiedän, että vähitellen oli löytynyt myös luottamusta tulevaisuuteen ja hiljaista toivoa, sitä salatun Jumalan lohdutusta, joka kantaa vaikkei olisi toivoa ollenkaan. Kantakoon tämä lohdutus ja toivo myös meitä elämässämme.

Hiljennymme vielä rukouk-

seen, jonka sanat ovat hieman lyhentäen peräisin sankarivainajien muistojumalanpalveluksesta vuodelta 1940.

*”Laupias Jumala, rakas taivaallinen Isä,
Sinä haavoitat ja sidot,
sinä lyöt murskaksi, mutta Sinun kätesi myös parantaa.
Auta meitä nöyrytyään Sinun väkävän kätesi alle (...)
Auta meitä, että kaatuneitten muisto (...) saisi meidät
kaikkine voiminemme palvelemaan Sinua tässä maassa,
jonka Sinä olet meille antanut.
Varjele Suomen vapaus.
Sinua valtakunnan presidenttiä, hallitusta ja puolustusvoimia.
Auta meitä (...) niin että juoksumme päättyessä pääsisimme iankaikkiseen iloon,
missä ei ole kärsimystä, surua eikä kuolemaa,
koska Sinä olet uudistanut kaiken.”*

Arto Viitala
kirkkoherra
Jyväskylän seurakunta

30-vuotias Kainuun Sotilaspoikien Perinnekilta

Perustaminen

Kainuun sotilaspoikien keskuudessa oli syntynyt keskustelua oman perinneyhdistyksen perustamisesta. Perustavan kokouksen koollekutsujaksi pyydettiin **Heikki P. Tiainen**, joka laitto Kainuun Sanomiin ilmoituksen:

KUTSU Kainuun Sotilaspoikien Perinnekillan PERUSTAMISKOKOUKSEEN, joka pidetään Ristijärvellä kunnanvaltuuston kokoushuoneessa keskiviikkona joulukuun 29. päivänä 1993 klo 18.30 alkaen. Koollekutsuja Heikki P. Tiainen

Perustamiskokouksessa oli paikalla 32 sotilaspoikaa, jotka saapuivat lähes kaikista Kainuun kunnista. Ristijärven miehet olivat **Eero Oikarisen** johdolla luoneet puitteet kokoukselle ja pikkulotat laittoivat kahvitarjoilun. Heikki P. Tiainen oli keskustellut puhelimesa Tampereen sotilaspoikatoiminnassa mukana olleen **Martti L. Laitisen** kanssa, joka oli kertonut kiinnostuksen sotilaspoikatoimintaan olevan suurta joka puolella Suomea.

Kokouspaikan valinta oli perinnettä arvostava, sillä Ristijärvi oli 1920- ja 1940-luvuilla suojeluskunta- ja sotilaspoikatoiminnan huomattava keskus Kainuussa. Kokouksessa oli puheenjohtajana Heikki P. Tiainen ja sihteerinä **Seppo Pernu**.

Toiminta alkaa

Killan toiminta lähti ripeästi käyntiin ja ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Heikki P. Tiainen Suomussalmelta. Kaikki johtokunnan jäsenet aloittivat jäsenhankinnan omista kunnissaan. Tavoitteeksi lai-

Askto Tolonen. Kuva: **Jani Leino**

tettiin, että saadaan vuoden aikana 70 jäsentä, mutta tavoite saavutettiin nopeasti ja vuoden 1994 lopussa jäseniä oli 133 ja vuoden 1996 lopussa jo 155. Kiltaan liittymistä tarkennettiin keväällä 1998 siten, että jäseniksi hyväksytään vain todellisia sotilaspoikia. Nais- ja kunniajäseniä ei oteta enää lisää.

Ahkerää toimintaa

Killalle hankittiin kantolippu, joka vihittiin käyttöön Ristijärvellä peruskoulun yläasteen juhlasalissa 6.11.1994. Lipun vihki Ristijärven kirkkohera **Ilkka Taristo**, lipun kantoi Seppo Pernu Hyrynsalmelta ja lippuvartiosta olivat **Yrjö A. Korhonen** Sotkamosta ja **Juhani Säilä** Vuolijoenla.

Lipun rahoitukseen saatiin huomattava lahjoitus *Vuohenki*-säätiöltä ja oma jäsenistö osallistui kiittävästi lippuräykseen. Lippu vihittiin killan ensimmäisenä perinnepäivänä Ristijärvellä. Seuraava perinnepäivä pidettiin 4.11.1995 Sotkamossa, jossa paljastettiin entisen suojeluskuntatalon, Rientolan seinälle perinnekillan muistolaatta.

Perinnepäivänä, joka pidettiin 10.10.1998 Suomussalmella, paljastettiin muistolaatta syksyn 1939 YH:n aikaisen esikunnan, Matkustajakoti Kalevan seinälle. Samoin paljastettiin yhdessä muiden järjestöjen kanssa hankittu taistelupaikan muistokivi, jonka laatassa on teksti *Hulkonniemi 1939 puolesta Suomen ja Suomussalmen*.

Kajaanissa pidettiin ensimmäisen kerran Sotilaspoikien Perinneliiton liittokokous 28.8.2004.

Kokouspäivän kohokohta oli killan muistokiven paljastustilaisuus Kajaanin Veteraanipuistossa.

Kainuun kiltta sai järjestettäväkseen Kajaanissa toisen liittokokouksen 15.–16.8.2019, jonka järjestelyt olivat kestäneet lähes kaksi vuotta. Valmistelut aloitettiin edesmenneen puheenjohtajan **Lauri Korhosen** aikana. Päivien ohjelmaan

kuului liittokokous Hotelli Kajauksessa, puoliso-ohjelma kokouksen aikana, Kajaanin kaupungin vastaanotto ja veljesillallinen samassa paikassa ja seuraavana päivänä vierailu Terrafamen kaivoksella.

Sotilaspojantie

Yksi merkittävä hanke toteutettiin Kajaanin kaupungin kanssa, kun kaupunki hyväksyi yhden kadun nimen muutoksen. Ampumaradantie muutettiin Sotilaspojantieksi, koska sotilaspojat kulkivat aina tätä tietä ase- ja ampumarjoituksiin.

Yhteistyötä

Perinneliitossa alettiin keskustella lottaperinneyhdistysten ja sotilaspoikien perinnekiltojen yhteistyöstä tai peräti yhdistämisistä. Kainuussa keskustelu johti siihen, että kummassakin yhdistyksessä päätettiin teh-

dä kiinteätä yhteistyötä. Kumpikin pysyy itsenäisenä, mutta kaikki toiminta on yhteistä tilanteiden mukaan. Pikkulotat ovat sotilaspoikien kanssa lähes saman ikäisiä, joten heillä on yhteinen kokemus Suomen kohtalonvuosista.

Nykyinen toiminta

Kainuun sotilaspoikien toiminta jatkuu vilkkaana uusien kannattajajäsenten toimiessa aktiivisena. Vuosittain järjestämme vuosikokouksen lisäksi muita yhteisiä tapahtumia, retkiä ja tutustumiskäyntejä erikoiteisiin ja tietysti pikkujoulujuhlan. Killassamme on jäseninä mukana vielä kymmenen aitoa sotilaspoikaa ja kokonaisjäsenmäärämme on nyt noin 60. Kiltamme tukena toiminnassamme ovat vahvasti Kainuun prikaati, Kainuun rajavartiosto ja maakunnassa toimivat eri maanpuolustusjärjestöt.

Killan hallituksen kokoukseen 2023: **Askto Tolonen** pj., **Heikki Visti** vpj., **Pertti Schroderus**, sihteeri, **Raimo Tervo**, **Kalevi Valtanen**, **Veikko Karjalainen**, **Viljo Tuhkanen**, **Toivo Tervo** ja **Eero Vilen**.

Itsenäisyyspäivänä 6.12.2023 juhlimme kiltamme 30-vuotista taivalta Sotkamon kunnan itsenäisyyspäivän juhlan yhteydessä *Sotkamossa*. Pyydän jo nyt jäsenistöä ja muita yhteistyökumppaneita merkitsemään ajan kalenteriin.

Askto Tolonen
puheenjohtaja

Kirjoitus perustuu **Aila Alasalm**en laatimaan yhteenvedoon killan historiasta.

Toimitus tiedottaa

Yhteystiedot

Ajan tasalla olevat liiton ja kilttojen yhteystiedot löytyvät liiton kotisivuilta osoitteesta <https://sotilaspoikienperinneliitto.yhdistysvain.fi/>. Kilttoja pyydetään ilmoittamaan muuttuneet yhteystietonsa välittömästi toiminnanjohtaja Ilkka Kaaprolle, koska tiedot julkaistaan lehdessä vain kerran vuodessa. Tuoreimmat tiedot on julkaistu numerossa 1_2023.

Lehden yhteystiedot löytyvät jokaisen numeron takasivulta.

Valokuvat

Kuvan julkaisemiseen tarvitaan kuvaajan tai oikeudenomistajan lupa. Edelleen tulee paljon valokuvia ilman kuvaaja- tai lähdetietoja. Toimitus olettaa, että kun kuvaajan nimi on mainittu, niin kuvaaja on antanut julkaisuluvan. Tekijänoikeus kuvaan on kuvan ottajalla, ei kameran omistajalla. Tavanomaisen valokuvan suoja-aika on 50 vuotta kuvan valmistusvuoden päättymisestä. Wikipedian, Museoviraston ja SA-kuvaston kuvilla on omat julkaisuehtonsa.

Yksityistilaisuudessa otetussa valokuvassa olevilta tunnistettavilta henkilöiltä on oltava lupa kuvan julkaisemiseen. Killan tapahtuma on yksityistilaisuus. **Kuvan lähettäjä vastaa siitä, että kuvalla on julkaisuoikeus.**

Julkisella paikalla otetuissa kuvissa olevilta henkilöiltä ei tarvitse kysyä lupaa, mutta suositeltavaa se on pyytää esimerkiksi killan näyttelyosastolla vierailivilta. Puolustusvoimien alueella kuvaamisesta on sovittava erikseen.

Matti Hyvärinen

Sotilaspoikien muistomerkki Kajaanissa: Kuva: **Askto Tolonen**

Panssari- prikaati

Killan keskeinen yhteistyökumppani on Hattulan Parolassa toimiva Panssari-prikaati. Se kouluttaa vuosittain noin 2 600 varusmiestä ja 3 000 reserviläistä. Henkilökuntaa on noin 650. Prikaati vastaa alueellaan viranomaisyhteistyötä, maanpuolustustyöstä ja reserviläisten koulutuksesta. Lisäksi se ylläpitää sotilaallista valmiutta alueellaan.

Panssariaselajilla on pitkät ja kunniaakat perinteet, joita Panssari-prikaati ylpeänä vaalii. Panssari-miehet- ja naiset tunnustavat väriä, joka on perinteisesti musta! Mustan baretin ohella prikaatin varusmiehet kantavat *Laguksen nuolet*-hihamerkkiä.

Juhlailallinen nautittiin varuskuntaruokala *Rubenissa*. Nimensä se on saanut **Ruben Laguksen**, legendaarisen panssarikenraalin, jääkäriin ja Mannerheimin ritarin nro 1 mukaan.

Killan kunniapuheenjohtajalla **Teuvo Mahrbergillä** on Parolannummella oma nimikkopuistonsa.

Killalla on myös oma vitriini Sotilaskoti 2:ssa.

Teksti: **Matti Hyvärinen**

Tervehdyspuhe Kanta-Hämeen Sotilaspoikien Perinnekillan 30-vuotisjuhlassa 18.8.2023

Kunnioitetut veteraanit, sotilaspojat, perinnetotat, herra kenraali, arvoisa juhlaväki

Kiitoksia siitä, että minulle on annettu mahdollisuus tuoda Puolustusvoimien ja Panssari-prikaatin tervehdys tähän arvokkaaseen tilaisuuteen ja samalla osoittaa kunnioitusta ja kiitollisuutta kaikille naisille ja miehille, jotka kannattelivat Suomea vaikeimpina aikoina.

Yli 80 vuotta sitten, pientä Suomea koetteli äärimmäiset poikkeusolot taistellamme suurvaltaa vastaan. Ulkopuolisista odotusarvoista huolimatta, Suomi osoitti yhtenäisenä kansakuntana tahtoa, taitoa ja sisua, joka pysäytti suurvallan. Voimavaroiltaan alivoimainen Suomi saavutti torjuntavoiton ja pysäytti hyökkääjän, jonka tavoitteena oli maamme valtaaminen ja itsenäisyytemme riistäminen.

Itsenäisyyden säilyttämisestä maksettiin kuitenkin raskaat uhraukset. Sodissa kaatuneiden ja haavoittuneiden sotureiden lisäksi kymmenet tuhannet nuoret suomalaiset menettivät terveytensä ja invalidisoituivat

loppuelämäkseen.

Suomalainen yhteiskunta ja sen ihmiset saivat kantaakseen raskaan taakan noista kansakuntamme kohtalonvuosista.

Kansakuntamme kykeni rakentamaan hyvinvoivan yhteiskunnan, josta tänäkin päivän sukupolvet saavat nauttia.

Tällä hetkellä turvallisuuspoliittinen tilanne Euroopassa on jatkunut poikkeuksellisen vakavana jo puolitoista vuotta. Itsenäisen valtion oikeus elämään ja vapautteen on kiistetty isomman valtion toimesta oikeudettomalla hyökkäyksellä. Vallitseva tilanne on onneksi entistään korostanut Suomessa vallitsevaa vahvaa yksimielisyyttä maanpuolustamisen merkityksestä ja veteraanisukupolven perinnön, itsenäisen isänmaan säilyttämisen merkityksestä.

Sotilaallisen turvallisuuden näkökulmasta yleinen asevelvollisuus on edelleen toimiva ratkaisu. Sillä on takanaan vahva yhteiskunnallinen tuki. Suomalaisten maanpuolustustahto on maailman kärkiluokkaa.

Te sotilaspojat olitte mukana luomassa perustaa ja henkeä vapaaehtoisuuteen perustuvalla maanpuolustustyölle, jotka ovat tärkeimpiä voimavarojamme tänä päivänä. Veteraanisukupolvi, sotilaspojat ja

”

Meillä on jatkuva ja välitön valmius käyttää suorituskykyjämme, tilanteen niin vaatiessa.

pikkulotat mukaan lukien, on jättänyt meille perinnöksi arvokkaat asiat, itsenäisyyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin. Kiitos tästä heille. Kiitoksen lisäksi meidän on omalla vahtivuorollamme huolehdittava siitä, että nämä arvokkaat asiat säilyvät myös tulevaisuudessa.

Hyvät kuulijat

Mikään asia ei jatku ja kehity itsestään. Tarvitaan konkreettisia tekoja ja tekijöitä, jotka vievät tärkeitä asioita eteenpäin. Erilaiset perinteitä vaalivat yhdistykset ovat tässä osaltaan avainasemassa.

Hannu Koivisto. Kuva: Matti Hyvärinen

Perinteet ja asenne ovat kantaneet pitkälle puolustusvoimissa. Nykyiset sukupolvet ovat valmiita ja halukkaita puolustamaan maatamme. Meillä palvelee motivoituneita ja osaavia asevelvollisia kouluttautumassa sotilaallisen maanpuolustuksen tehtäviin.

Panssari-prikaati on osa puolustusvoimien jokapäiväistä valmiutta. Meillä on jatkuva ja välitön valmius käyttää suorituskykyjämme, sotilaita ja kalustoa, nopeassakin tilannekehityksessä joko sotilaallisiin uhkiin tai muiden viranomaisten tukemiseen, tilanteen niin vaatiessa.

Liittokuntaan liittyminen

vahvisti Suomen puolustusta selkeästi. Suomi on tunnustettu vahvistavana tekijänä Natossa, olemme turvallisuuden tuottajia. Jatkossakin kannamme itse päävastuun oman maamme puolustamisesta, mutta varaudumme osallistumaan myös yhteisen turvallisuuden ylläpitoon. Liittyminen tärkeään yhteisöön korostaa osaltaan myös maanpuolustushengestä huolehtimisen merkitystä, se ei saa hämärtyä.

Uskon vakaasti ja epäilemättä, että tämän päivän maanpuolustajat kantavat vastuunsa ja voimme jatkossakin järjestää tällaisia arvokkaita tilaisuuksia itsenäisessä ja turvallisuudessa Suomessa.

Toivotan Teille kaikille hyvää Kanta-Hämeen Sotilaspoikien Perinnekillan vuotisjuhlaa ja jatkuvaa menestystä tärkeässä perinnetyössä.

Everstiluutnantti

Hannu Koivisto

Esikuntapäällikkö

Panssari-prikaatin esikunta

Tunnelmia liittokokouksesta ja killan 30-vuotisjuhlasta

Liittokokousedustajia Parolannummen Sotilaskodissa.

Liittokokouksessa luovutettiin Perinneliiton pienoislippu Harri Salmiselle ja Märten Holmbergille, jotka erovuoroisina jäivät pois hallituksesta.

Sotilaspoikien Perinneliiton Sotilaspoikapaketilla muistettiin yhteistyökumppaneita ja jäseniä: Vasemmalta yrittäjänruokailija Ilkka Ruohola, sotilaspojat Osmo Lehtinen, Lennart Sapmann ja Pauli Riikonen, maakuntaneuvos Juha Isosuo, Hämeenlinnan kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jari Koskinen (ei näy kuvassa), Hattulan kunnanjohtaja Pekka Järvi sekä PSPR:n esikuntapäällikkö, everstiluutnantti Hannu Koivisto.

Seppelartioiden lähettäminen

Sotilaspastori Pasi Hakkaraisen lähetyssanat

Virren 581 säkeistöä 1,

”Kiitos Jumalamme, kun annoit kauniin maan, annoit jylhät metsät, loit vedet virtaamaan. Kiitos sisukkaasta työstä isien, kiitos isänmaasta ja kohtaloista sen.”

– Tiedämme, että hinta, joka vapautemme vuoksi maksettiin, oli kova. Me, jotka olemme saaneet kasvaa vapaassa ja itsenäisessä Suomessa saamme olla kiitollisia menneiden sukupolvien kovasta työstä ja uhruksista. Haluamme muistaa ja muistuttaa myös tulevia sukupolvia siitä, ettei vapautemme ollut ilmainen. On tärkeää, ettemme me eivätkä tulevat sukupolvet unohda niitä kohtaloita, jotka Isänmaan vapauden edestä annettiin.

– Seppelartioiden jäsenet. Viikkä sankarihaudoille tämä viestimme. Me kunnioitamme muistoanne ja tahdomme tehdä kaikkemme isänmaamme vapauden ja itsenäisyyden sekä maailman rauhan puolesta. Uskomme, että Suomen yllä saavat aina liehua vapaan maan tunnusmerkkeinä siniristiliput. Lähtekää nyt täyttämään tehtävääne.

Sotilaspastori Pasi Hakkarainen lähettää seppelartioiden liikkeelle. Vasemmalta Juha Mänty, Pertti Mäkinen, Arto Nykänen, Olli Toivanen, Ilkka Wäyrynen, Kalle Hurme ja kunnianpuheenjohtaja Teuvo Mahrberg.

Iloitkaa itsenäisestä isänmaasta, totesi sotilaspoika Pauli Riikonen puheensa lopuksi.

Kersantti Soila Takanen johti Puolustusvoimien varusmiessoittokuntaa. Komeasti kajahti taas *Jääkärimarssi*.

Tekstit ja kuvat: Matti Hyvärinen

Kiertoaajelulla Antti Korpimaan opastuksella käytiin muun muassa *Parolan Leijona*-patsaalla, joka on paljastettu keisari Aleksanteri II:n vierailun kunniaksi vuonna 1868. Vuoden 1863 valtiopäivien yhteydessä keisari tarkasti Suomen sotajoukot tällä paikalla 29.7.1863.

Perinneliiton pronssisella ansiomitalilla palkittiin kuvassa olevat Sotainvalidien Veljesliiton Rengon osaston kunnianpuheenjohtaja Heikki Kilpeläinen, Kalle Hurme ja sotilaskodinhoitaja Mirva Orava. Lisäksi pronssisen ansiomitalin saivat Hannu Lähteenmäki, Aimo Mäkinen, Antti Penttinen, Erkki Tuomola ja Antti Korpimaa.

Seminaarin koulun lapsikuoro lauloi suomalaisia kansanlauluja opettaja Anna Pirhosen johdolla, pianistina Reeta Saarinen.

Vierailu Panssarimuseossa oli yksi kiertoaajelun kohokohdista. Panssarimuseosäätiön ylläpitämä, vuonna 1961 perustettu museo tehtävänä on kerätä, tallentaa, entisöidä ja tutkia panssarikalustoa sekä esitellä suomalaisten panssari- ja panssarintorjuntajoukkojen historiaa, kehitystä ja käyttöä itsenäisen Suomen Puolustusvoimissa. Museon kokoelmiin kuuluu noin 70 panssariajoneuvoa, 40 panssarintorjuntasetta ja panssarijuna. Museossa meitä opasti Kalle Hurme, joka näyttää olevan museon kävelevä tietopankki.

Teuvo Mahrberg ja Renault FT-17. Armeija sai ensimmäiset panssarivaununsa vuonna 1919. Vaunu oli ranskalainen Renault FT-17, joka porhalsi 37-millinen tykki ojossa huikeat 7,5 km tunnissa. Takana näkyy saksalaisen Tiger II:n eli *Königstigerin* 88-millinen putki.

Rajasuon muistomerkillä vasemmalta Pekka Ivakko (airut), Olli Hokkanen (Suomen lippu), Ari Korjula (airut), Matti Haapanen sekä kiltalipun kantajana lippu-upseerimme Hannu Kiri.

Muistopuhe Rajasuolla

Arvoisat kutsuvieraat, omat kunniajäsenemme ja perinnekiltalaiset

Olemme aloittamassa tämän päivän yhteisiä tilaisuuksia kokoontumalla ja hiljenty-mällä metsän rauhaan Rajasuon maastoon, Kymen jääkäripataljoonan killan hankkiman muistokiven ääreen.

Kiveen kiinnitettyyn metallilaattaan on kirjoitettu:

”Tämä muistomerkki on pystytetty kymenlaaksolaisille kotirintamalla menehtyneille, jotka saivat surmansa venäläisten desanttien luodeista sotiemme 1939–1944 aikana.”

”Tällä paikalla sai surmansa 17-vuotias sotilaspoika Arvo Johannes Harjunen 31.7.1944 Virolahden läntisestä ilmavalvontaosastosta n:o 360.”

Etelä-Kymenlaakson Sotilaspoikien Perinnekiltalta otti kiven vastuulle perustamisvuotenaan 1993 ja kiven alkuperäisestä paljastuspäivästä, 31. heinäkuuta tuli kiltamme perinnepäivä. Elämme juhluvoittoa!

Muistokivi olemassaololleen sitoo meidät tähän alueeseen silloisen Vehkalahden ja Virolahden rajamaille.

Olemme viime vuosikymmeninä muistaneet sodan raakuuden uhreiksi joutuneita muistoin ja miettein, ajatellen, että ”noin ei enää koskaan tapahtuisi.”

Kotirintamalla menehtyneet joutuivat usein paljon suuremman raakuuden kuin luotien uhreiksi, heidät murhattiin julmasti. Esimerkiksi sotamies Niilo Muuri ja hänen vaimonsa Laina murhattiin 14.7.1944 tästä paikasta muutaman kilometrin päässä heidän ollessaan heinäkuussa. Maanviljelijä Eerik Kytö päätyi pyörämatkallaan 14.8.1944 Tiilikalan tien varteen risujen peittoon.

Sotilaspoika Arvo Harjunen haavoittui kuolettavasti desanttiluodin uhrina tällä alueella suorittaessaan partio-tehtäväänsä.

Viime vuoden helmikuussa unelmat karisivat ja sodan säälimättömyys työntyi koti-

en televisioiden kuvaruutuihin. Vanhat haavat avautuivat, sillä eteläinen Kymenlaakso ei ollut vuosina 1939–1944 ainoastaan rintamalinjojen taistelujen kohde, vaan raja-alueena mitä suuremmissa määrin tiedustelu- ja tuho- töiden kohde. Desantit herättivät pelkoa, jopa kauhua. Samanaikaisesti heidän raaka ja säälimätön toimintansa herätti kotirintaman päättävyyttä ja lujitti puolustustahtoa.

Perinnekiltana me arvostamme suuresti edeltäjiemme uhrautuvaa työtä ja heidän velvoittavia perinteitään, mutta elämme tässä ajassa ympäröivään yhteiskuntaan kuuluvina ja rohkeasti suomalaisen tulevaisuuteen uskoen ja luottaen.

Samalla meidän tulee muistaa, että Muurin pariskunta ja Eerik Kytö eivät olleet ainoat uhrit, ei myöskään Arvo Harjunen ollut ainoa sankarikuoleman saanut sotilaspoika, vaan on monia, joita nyt ei mainittu. Nimettöminä he ovat kuitenkin ansainneet meiltä yhtäläisen muistamisen ja arvonannon kukkalaitteita laskettaessa.

Tämä tilaisuus on osa tämän päivän maanpuolustus- ja perinnetyötä. Se osoittaa myös lujaa etelä-kymenlaaksolaista maanpuolustushenkeä. Se on yksi yhteisen isänmaamme onnellisen tulevaisuuden osatekijöitä. Osoitakaamme sitä keskinäisessä kanssakäymisessä ja kiltatyötä juhliessamme!

Sotilaspoikien kuoron poissa ollessa kannustan kiltalaisia yhteisiin toimiimme Kymenlaakson maakuntalaulun sanoin:

”Kymenlaakso, sun laulsi soikoon yli kaunihin Suomenmaan, se lapsesi haltioikoon Sinun eestäsi toimintaan.” Sanat: Aukusti Simojoki

Matti Haapanen

”Se on sotilaspoikien henki, joka syttyi tuskasta maan”

Etelä-Kymenlaakson Sotilaspoikien Perinnekiltan 30-vuotisjuhlaa vietettiin juhlavasti killan perinnepäivänä 31.7.2023 Harjun kartanossa Virolahdella.

Juhlallisuuden alkoivat kunniakäynnillä *Rajasuon muistomerkillä*. Killan edustajat, puheenjohtaja Matti Paananen ja varapuheenjohtaja Teuvo Kempainen laskivat seppeleen kaatuneen sotilaspojan, Arvo Harjusen muistoksi. Sen jälkeen Juha Harjunen laski oman kukkalaitteensa enonsa kunniaksi. Samalla hän lahjoitti kehystetyn Arvon kuvan killalle.

Pentti Snygg lauloi komeasti Olli Nykäsen sanoittaman ja säveltämän kappaleen *Karjala*. Tilaisuuden päätteeksi Matti Haapanen piti muistopuheen.

Rajasuolta siirryttiin Virolahden sankarihautausmaalle, missä laskettiin seppeleet sankaripatsaalle ja Arvo Harjusen haudalle. Veteraanien Perinnekouros esityksen jälkeen kappalainen Matti Astola piti muistohartauden.

Sankarihautausmaalta juhla-

Virolahden sankarihautausmaalla vasemmalta Ari Korjula, Olli Hokkanen (Suomen lippu) ja Pekka Ivakko. Kunniavartiosta Hannu Peltonen ja Matti Värri, Hannu Kiri kiltalipun kanssa ja fanfaarin puhaltanut Kari Lehtelä.

vieraat siirtyivät Harjun kartanoon, jossa alkajaisiksi nautittiin juhlakahvit. Killan puheenjohtajan Matti Paananen tervehdyksen jälkeen Virolahden kunnan tervehdyksen toi kunnanjohtaja Otto Koskela.

Juhlapuheen piti Reserviupseerikoulun johtaja, eversti Mikael Salo, joka itsekin on killan jäsen.

Etelä-Kymenlaakson Veteraanien Perinnekouros esiintyi Minna Heikkilän johdolla ja esitti muun muassa Juhani Leinosen säveltämän ja Pertti Rainion sanoittaman kappaleen *Nuoret sankarit*, jonka koskettavat sanat saivat väreet kulkemaan päätoimittajankin selkäpiissä *”Se on sotilaspoikien henki, joka syttyi tuskas-*

ta maan; Ajat ankeat kestänyt henki, joka sammu ei milloinkaan...”

Juhlissa muistettiin myös killan jäseniä ja yhteistyötahoja perinneliiton ansiomitalilla. Killan edelliselle puheenjohtajalle, Matti Haapaselle luovutettiin perinneliiton esityksestä 4.6. myönnetty SVR R I (Suomen Valkoisen Ruusun I luokan ritarimerkki).

Sotilaspoikien Perinneliiton tervehdyksen toi puheenjohtaja Juhani Manninen ja Haminan seurakunnan tervehdyksen kappalainen Matti Astola, joka painotti, että viime sotien ja sotilaspoikien arvokkaat perinteet eivät saa jäädä unholaan.

Sotien 1939–1945 Etelä-Kymenlaakson perinneyhdistyksen tervehdyksen toi puheenjohtaja Vesa Kangasmäki.

Päätössanat lausui killan varapuheenjohtaja Teuvo Kempainen, joka esitti erityiskiitokset *Sotilaspoika*-lehden pitkäaikaiselle kääntäjälle Leif Häggblomille.

Juhlava ja mieliin painuva tilaisuus päättyi kuoron ja juhla-väen yhdessä laulamaan *Maamme*-lauluun.

Teksti ja kuvat: Matti Hyvärinen

Perinneliiton puheenjohtaja Juhani Manninen jakoi liiton ansiomitalit. Vasemmalta Juhani Manninen, Seppo Raanti (hopeinen), Olli Hokkanen (hopeinen), istumassa Kaija Harjuna (kultainen), Pekka Karvonen (hopeinen) ja Virolahden kunnanvaltuuston puheenjohtaja Sisko Ukkola-Paronen (pronssinen) sekä killan puheenjohtaja Matti Paananen. Erkki Eskolin (hopeinen) oli estynyt saapumasta tilaisuuteen.

Tervetuliaispuhe killan 30-vuotisjuhlassa

Kunnioitetut lotat, veteraanit, lottatyöt, sotilaspojat, hyvät läsnäolijat!

”Sotilaspoikana suora on tieni, ilkoonpa tehtävä suuri tai pieni.

Kodin ja uskonnon puolesta lähden taistoihin Suomeni vapauden tähden.” Näin kuuluu sotilaspoikalupaus.

Vuonna 1944 sotilaspoikia oli n. 74 000 ja pikkulottiaakin noin 50 000. Heidän lisäksi on toiminut muitakin nuorisjärjestöjä mm. partiolaiset. Näillä vapaaehtoisilla nuorilla on ollut korvaamaton panos sotavuotena ja sen jälkeen maamme rakennettaessa uudestaan. Ikävänä puolena on mainittava se, että eräs tutkimus kertoo noin 140 sotilaspojan menehtyneen sotiemme aikana.

Edesmennyt Eila-äitini on kertonut tekemässäni haastattelussa, että hän oli talvisodan syttyessä 15-vuotias kou-

lulainen ja kuului partiolaisiin. Partiolaisille oli järjestetty ensiapupaikka Rauhankadun alla olevaan holvistoon Hamina. Heillä oli päivystysvuorot, joissa oli yleensä 2-3 partiotyttöä ja yksi sairaanhoitaja. Sinne sitä juostiin pommitusten sattuessa monta kertaa.

Talvisodan loppumisesta hän kertoi: ”Rauhanehdot olivat kyllä järkyttävät. Karjalasta oli luovuttava, samoin Hanko-niemestä sekä paljosta muusta. Kun rauhan ehtoja luettiin radiosta, Emma-mamma oli alustamassa leipäaikina. Emma-mamman silmät täytyivät kyynelillä, jotka valuivat alustettavaan taikinaan. Taisi tulla melkoisen suoilaista leipää.”

Ilta-aikana äitini katseli olohuoneen rikkinaisesta ikkunasta Kadettikoulunkadulle. Näki rintamalla palaavia joukkoja. Oli surullisen ja väsyneen näköistä joukkoa. Vieläpä hevo-

setkin kulkivat päät painuksissa yli 20 asteen pakkasessa. Katuvalojakin oli vähän, joten näkymä oli tosi ankea.

Ovat varmasti olleet surullisia nuo ajat niin nuorille kuin aikuisille.

Sotavuodet antoivat kyllä sellaisen opetuksen, joka ei unohdu. Näinhän se on. Tuota opetusta emme toivo kenellekään, kun ajattelee nykyistä sotakalustoa. Tai – ehkä siinä ei ehtisi ajatella mitään, vaan kaikki olisi hetkessä ohi. Tällä hetkellä maailmantilanne vaikuttaa jälleen pahalta – ja kukas se taas uhittelee.

Tänään olemme kokoontuneet tänne Harjuun viettämään perinnepäivää ja perinnekiltamme 30-vuotisjuhlaa. Perinnekiltan perustava kokous pidettiin 31.1.1993 Haminan päällystökerholla. Jäseniä oli perustamisvaiheessa noin 200. Kaikista toimialueen kunnista tuli edustaja toimikuntaan. Kunnat olivat Ha-

mina, Vehkalahti, Kotka, Pyhtää, Virolahti ja Miehikkälä. Samana vuonna vietettiin jo ensimmäistä Perinnepäivää 31.7.1993.

Perinnekiltassamme on tällä hetkellä 365 jäsentä, joista 42 on sotilaspoikia ja 3 lottatyttöä. Keski-ikältään he ovat 92,3 vuotiaita.

Aidot sotilaspojat ovat perinnekilloissamme suuresti vaikuttaneet ja vaikuttavat edelleen oman isänmaamme turvaamisen henkeen.

Perinnekiltamme vaalii ja tulee vaalimaan sotilaspoika-perinnettä. Olemme heille suuren kiitoksen ja kunnioituksen velkaa maamme itsenäisyydestä. Taistelukoulussa lapsena tapaa mani kenraali Adolf Ehrnrooth onkin sanonut: ”Suomi on hyvä maa. Tämä maa on paras paikka meille suomalaisille.”

Matti Paananen puheenjohtaja

”Kilta on valtakunnan kärkijoukkoa”

Juhlapuhe Etelä-Kymenlaakson Sotilaspoikien Perinnekillan 30-vuotisjuhlassa

Kunnioitetut sotiemme veteraani ja lotta, arvoisa Sotilaspoikien Perinneliiton herra puheenjohtaja sekä Etelä-Kymenlaakson Sotilaspoikien Perinnekillan herra puheenjohtaja, kunnioitetut sotilaspojat ja lottatyöt, hyvät naiset ja herrat,

Minulla on ilo ja kunnia tuoda Puolustusvoimien tervehdys Etelä-Kymenlaakson Sotilaspoikien Perinnekillan perinnepäivään. Killan jäsenenä kutsu oli minulle hyvin mieluinen ja henkilökohtaisesti tärkeä.

Sotilaspoikien ja lottatyttöjen maanpuolustustyötä pitää vaalia. Tämä siksi, että teidän työenne oli niin moninaista ja vaikuttavaa sotiemme aikana. Sotilaspojat auttoivat muun muassa maa- ja metsätaloustöissä, pelastustehtävissä, raaka-ainneiden keräyksissä ja polttopuiden teossa. Vanhimmat osallistuivat ilmavalvonta-, ilmatorjunta-, väestönsuojelu-, lähetti- ja vartiotehtäviin. Lottatyöt puolestaan osallistuivat vaatiin töihin aikuisten lottien tukena lukuisissa eri tehtävissä sotasairaaloissa, keittiöapulaisina, läheteinä, kanttineissa, kahviloissa, myymälöissä, varushuollossa, leivonnassa, muonituksessa, postikeskuksissa, ilmavalvonnassa ja keräystoiminnassa. Tekonne ja palveluksenne sotiemme aikana ovat osa kunniaakasta Suomen historiaa.

Parhaimmillaan sotilaspoikia oli yli 72 000 ja lottatyttöjä lähes 50 000. Luvut puhuvat puolestaan – toimintanne oli laajaa ja se vaikutti kattavasti valtakunnan eri osissa. Teidän työenne vahvisti myös Suomen puolustuskykyä, sillä te vapautitte tehtävissänne sotilaita ja lottia

Juhlapuheen piti RUK:n johtaja, eversti Mikael Salo.

raskaampiin palvelustehtäviin.

Sotien jälkeen kului vuosikymmeniä ennen kuin sotilaspoikien ja lottatyttöjen työstä ja toiminnasta voitiin puhua ja näitä perinteitä vaalia. Ensimmäiset sotilaspoikien perinnepäivät järjestettiin vuonna 1989 ja lopulta Neuvostoliiton hajoamisen myötä voitiin perus-

Juhlassa oli mukana myös haminalainen pikkulotta Saara Laine, kuvassa Virolahden kirkossa. Taustalla näkyy ylipäällikön päiväkirja Suomen äideille äitienpäivänä 10.5.1942.

taa Sotilaspoikien Perinnekillan vuonna 1991. Siitä lähtien sotilaspoikien ja lottatyttöjen saavutuksia on voitu kunnioittaa ansaitsemallanne tavalla.

Maanpuolustus ei ole pelkästään sotilaiden asia. Toimintanne on mitä parhain esimerkki siitä, miten kansalaisten vapaaehtoinen maanpuolustustyö voi merkittäväällä tavalla tukea pienen yhteiskunnan selviytymistä sodasta. Esimerkkiänne noudattaen maanpuolustus on edelleen kaikkien kansalaisten asia ja maanpuolustusvelvollisuus koskee meitä jokaista. Suomalaisen pitää olla valmiina toimimaan maansa hyväksi myös poikkeusoloissa.

Sotilaspoikien koulutusohjelma korosti kurinalaisuutta, vastuullisuutta ja yhteistoimintataitoja. Sotavuosina sotilaspoikien ja lottatyttöjen vapaaehtoinen ja pyyteeton työ osoitti uhrautuvaisuutta, isänmaanrakkautta, huolenpitoa yhteisistä asioista sekä kykyä kantaa vastuuta annetuissa tehtävissä eli juuri niitä ominaisuuksia, joita koulutusohjelmassa ennen sotia painotettiin. Koulutuksessa ja työtehtävissä sotilaspojista ja lottatyttöistä kasvoi velvollisuudentuntoisia kansalaisia, jotka olivat valmiina tehtäviinsä – teitä yhdisti vastuuntunto, rohkeus ja sitoutuneisuus. Ne ovat arvostettavia ominaisuuksia kenen tahansa osalta ja myös tästä syystä te olette esimerkkinä meille nuoremmille sukupolville.

Sotilaspoikatoiminnan arvot ja tavoitteet ovat edelleen ajankohtaisia nyt, kun Euroopassa käydään jälleen sotaa. Yhteiskunta tarvitsee kriisinkestävyyttä myös nykyajassa, ja sii-

nä vapaaehtoinen toiminta voi tuottaa käänteentekeviä vaikutuksia. Kansalaisten vapaaehtoinen maanpuolustustyö tukee Puolustusvoimien, muiden viranomaisien, elinkeinoelämän, järjestöjen sekä eritoten kuntien ja kaupunkien asukkaiden valmiutta ja kriisinkestävyyttä laaja-alaisia uhkatilanteita vastaan.

Perehdyn aina kiinnostuksella *Sotilaspoika*-lehden kirjoituksiin, joissa tuodaan ajankohtaisten asioiden lisäksi esille sotilaspoikien ja lottatyttöjen tarinoita sota-ajoilta. Nuo tarinat konkretisoivat sota-ajan tapahtumat ja tekevät niistä lukijaa koskettavia ja samalla lisäävät meidän nuorempien ymmärrystä sodan olosuhteista ja haasteista. Tarinat myös vahvistavat uskoa ja luottamusta siihen, että pienikin kansa pystyy selviytymään vastoinkäymisistä.

Se, että saan olla mukana Etelä-Kymenlaakson Sotilaspoikien Perinnekillan toiminnassa, on minulle kunnia-asia. Kiltta on valtakunnan kärkijoukkoa. Jäseniä on tällä hetkellä 365, joista 42 on sotilaspoikia ja 3 lottatyttöä. Nuo luvut ovat suuria muihin kiltoihin nähden. Tässäkin asiassa *määrä tuottaa myös laatua – kiltta järjestää erittäin tasokkaita ja sisältörikkaita retkiä ja jäsenyydestä on konkreettista iloa ja hyötyä jäsenille*. Tämän lisäksi kiltta edistää aktiivisesti sotilaspoikien arvoja ja perinteitä Etelä-Kymenlaakson alueella, mikä ylläpitää ymmärrystämme historiastamme ja tarjoaa oppeja myös nykypäivään. Etelä-Kymenlaakson sotilaspoikatoiminnassa yhdessäolo ja yhteisöllisyys ovat vahvasti läsnä.

Puolustusvoimien ja erityisesti Reserviupseerikoulun puolesta haluan kiittää sotilaspoikia ja lottatyttöjä siitä korvaamattomasta työstä ja palveluksesta, jonka te teitte sotiemme aikana. Samalla onnitelen Etelä-Kymenlaakson Sotilaspoikien Perinnekillaa 30-vuotisjuhluvuotenaanne ja kiitän pitkäjänteisestä työstänne sotilaspoikien hyväksi sekä yhteistyöstänne Puolustusvoimien kanssa. Toivotan killalle ja sen jäsenille jatkuvaa menestystä.

Mikael Salo
eversti

Reserviupseerikoulun johtaja

30-vuotisjuhlan päätössanat

Kunnianarvoiset kutsuvieraat, herra eversti, arvoisat kiltalaiset, hyvät naiset ja herrat!

Olemme viettäneet Etelä-Kymenlaakson Sotilaspoikien Perinnekillan perinnepäivää ja 30-vuotisjuhlaamme.

Ensimmäiseksi haluan kiittää teitä kaikkia perinnepäivän, ennen kaikkea 30-vuotisjuhlaamme onnistuneesta toteutuksesta ja siihen osallistumisesta.

Erityinen kiitokseni kuuluu Reserviupseerikoulun johtajalle, eversti **Mikael Salolle** avartavasta ja kiinnostavasta juhlapuheesta.

Sotilaspoikien Perinneliiton puheenjohtajalle **Juhani Manniselle** ja johdolle suuret kiitokset siitä, että olette tukeneet meitä ansiokkaasti 30-vuotisen taipaleemme aikana ja oletamme tämän tuen jatkuvan myös seuraavan vuosikymmenen aikana.

Olemme tänään kuulleet juhlan musiikkiosuuden kuoronjohtaja **Inna Heikkilän** taidokkaalla johdolla, ja jonka toteutus *Veteraanien Perinnekuoron* laulamana ansaitsee suuret kiitoksemme.

Kiltamme hallitus haluaa tässä yhteydessä erityisesti kiittää monia siskoja ja veljiä moninaisista toimintamme tukimuodoista, ilman heitä emme olisi tänään viettämässä juhlaamme. Meille jokaisen jäsenen tuki perinteemme vaalimistyössä on yhtä tärkeää, tarpeellista ja arvokasta.

Tässä yhteydessä osoitan lämpimät onnittelet kaikille tänään huomionsoitoksen saaneille.

Kiitoksemme myös killan kunniajäsenelle **Leif ”Lefa” Häggblomille** hänen monien vuosien pitkäaikaisesta, ansiokkaasta palveluksestaan *Sotilaspoika*-lehden ruotsinkielisen käännösosaston tekemisessä.

Nyt ansaittu eläkeikäsi on koittanut. Kiitos Lefa!

Sotilaspoikien perinteen ylläpitämiseen ja edistämiseen on panostettava myös tulevina vuosina. On todettu, että kansakunnan yksituumaisuutta ei voita mikään ja se on meidän tärkeä suojamme vaikeina aikoina, kuten aikaisempina vaikeina vuosina olemme havainneet.

On muistettava, että nykyisessä niin sanotussa Nato-maailmassa tulemmme varmasti tarvitsemaan toisiamme, kaikkia sukupolvia, myös veteraaneja ja ennen kaikkea varttuvaa nuorisoa.

Toivon, että tämä nuorempi sukupolvi tulee mukaan perinnetyöhön ja ottaa perinteiden vaalimisen tulevaisuudessa enemmän omakseen ja on valmis osallistumaan kiltatoimintaamme.

Näin voimme jatkossa varmistaa sotilaspoikien ja pikkulottien perinnön elinvoimaisuuden ja jatkuvuuden.

Meillä on siis arvokas perinnetyö vaalittavana ja tätä sanomaa haluammekin viestittää ja toteuttaa sotilaspoikien perinnekillan toiminnassa. Voimme sanoa, että olemme valmiit astumaan uudelle vuosikymmenelle.

Siteeraan lopuksi ”sinivalkoisen” laulaja-sanoittajan **Jukka Kuoppamäen** sanoja.

Tämän sanoman, varmaan moni meistä voi kokea omakseen.

”Minun juureni Suomessa on, syvyyksissä sen peruskallion. Sen mullasta voiman ne saa elämään, sen lapseksi ainiaksi jään”

Te kaikki paikalla olleet, olette tehneet läsnäolollanne 30-vuotisjuhlastamme arvokkaan, kiitos!

Teuvo Kempainen
varapuheenjohtaja

Etelä-Kymenlaakson Veteraanien Perinnekuoro esiintyi Minna Heikkilän johdolla.

Pentti Snygg esitti Rajasuon muistomerkillä laulun *Karjala*.

Matti Haapaselle luovutettiin 4.6. myönnetty SVR R I. Onnittelemassa eversti Mikael Salo. Taustalla Pentti Snygg ja Matti Paananen.

Juhlayleisöä Harjun kartanossa.

TÄMÄ MUISTOMERKKI ON PYSTYTETTY KYMENLAAKSOLAISILLE KOTIRINTAMALLA MENEHTYNEILLE, JOTKA SAIVAT SURMANSA VENÄLAISTEN DESANTTIEN LUODEISTA SOTIEMME 1939–1944 AIKANA
TALLA PAIKALLA SAI SURMANSA 17 VUOTIAS SOTILASPOIKA ARVO JOHANNES HARJUNEN 31.7.1944 VIROLAHDEN LÄNTISESTÄ ILMAVALVONTAOSASTOSTA N:o 360.

Rajasuon muistolaatta.

Sotilaspoika kysyy

1. Suomen suurin tällä hetkellä elossa oleva ikäluokka on

- A) vuonna 1947 syntyneet
B) vuonna 1948 syntyneet
C) vuonna 1963 syntyneet
D) vuonna 1983 syntyneet

2. Suomen historian suurin ikäluokka on vuonna 1947 syntyneet. Vuonna 1947 Suomessa syntyi

- A) 91 168 lasta
B) 96 168 lasta
C) 101 168 lasta
D) 108 168 lasta

3. Suomen historian pienin ikäluokka on vuonna 2022 syntyneet. Vuonna 2022 Suomessa syntyi

- A) 39 951 lasta
B) 44 951 lasta
C) 49 951 lasta
D) 54 951 lasta

4. Pohjois-Atlantin puolustusliiton Naton päämaja sijaitsee

- A) Pariisissa
B) Lontoossa
C) Brysselissä
D) Washingtonissa

5. Leopard 2 -taistelupanssarivaunun valmistusmaa on

- A) USA
B) Iso-Britannia
C) Hollanti
D) Saksa

6. Suomen maavoimien suurin yksittäinen joukko-osasto on

- A) Kainuun prikaati
B) Porin prikaati
C) Panssariprikaati
D) Jääkäriprikaati

7. Iku-Turso oli talvi- ja jatkosodan aikainen

- A) sukellusvene
B) raskas kenttätykki
C) hyökkäysvaunu
D) miinanraivausalus

8. Suomen vanhin yhtäjaksoisesti toiminut ammattiorkesteri on

- A) Kaartin soittokunta
B) Dallapé
C) Radion sinfoniaorkesteri
D) Turun filharmoninen orkesteri

9. Ukrainan toiseksi suurin kaupunki on

- A) Odessa
B) Donetsk
C) Harkova
D) Lviv

10. Aku Louhimiehen Tuntemattomassa sotilaassa Vilho Koskelaa näyttelä

- A) Eero Aho
B) Johannes Holopainen
C) Joonas Saartamo
D) Jussi Vatanen

Kysymykset:
Veli-Matti Jusi

Suojeluskuntatalot Suomenmaassa

Eräitä suomalaisen yhdistyselämän tärkeitä keskuksia I tasavallan (1919–1944) aikana olivat suojeluskuntatalot. Niitä syntyi aikana, jona seurantaloiden merkitys koko maassa oli suuri. Muutamia arkkitehtuurihelmiä lukuun ottamatta suojeluskuntataloja on tutkittu vähän, ja ainut laajempi tutkimus taloista on **Esko Nummelinin** lisensoituksiin tutkielma *Suojeluskuntajärjestö rakentajana* (1993). Luetteloin taloja Suojeluskuntajärjestön Perinteet ry:n apurahan turvin vuonna 2022 Sotilasperinteen Seura ry:n toimeksiannosta.

Varhaisimmat suojeluskuntatalot olivat ostettuja rakennuksia. Kangasalan suojeluskunta hankki ensimmäisenä oman talon ilmeisesti jo elokuussa 1918. Vehmaan suojeluskunta osti itselleen Suomalaisen Seuran talon syksyllä 1918. Pälkäneen suojeluskunta osti samana vuonna osuuden ”Pälkäneen Nuijasta”. Viimeisin ratkaisu, eli osuus seurantalosta yhdessä muiden paikallisyhdistysten kanssa oli hyvin yleinen. Ensimmäinen uudisrakennus oli helmikuussa 1920 käyttöön vihitty Iitin Keskustalo, jossa suojeluskunta oli osaomistajana. Ensimmäinen puhtaasti suojeluskuntataloksi rakennettu talo sijaitsi

Elisenvaaran suojeluskuntatalo 3.7.1929 Kurkijoella. Kuva: Museovirasto / Historian kuvakokoelma / Karjalan Liiton kokoelma

Viipurin maalaiskunnassa Tienhaarassa (Vahviala). Talo vihittiin käyttöön 13.5.1920. Kaikkiaan suojeluskuntien kokonaan tai osittain omistamia taloja on Suomessa ollut ainakin 521.

Yleensä päätös paikallisen suojeluskuntatalon rakentamisesta tehtiin vuoden alun vuosikokouksessa, mitä seurasi kevättalvesta hirsien kaataminen ja kuljetus rakennuspaikalle, varainkeruu sekä urakkatarjouksen tekeminen. Rakennustyöt alkoivat usein kevään lopulla ja talo valmistui syksyllä: valmiille talolle järjestettiin harjakaiset sekä myöhemmin vihkimisjuhla. Vihkimistilaisuus ajoitettiin usein johonkin lippujuhlapäi-

vään, kuten itsenäisyyspäivään tai juhannukseen.

Suojeluskuntatalojen rakenne oli usein kaavamainen: alakerrassa juhlasali näyttämöineen ja ravintola tai kahvila, yläkerrassa toimisto eli kanslia sekä majoitustiloja tai varastoja ja kellarissa keskuslämmitys ja varastoja. Karkeana ajallisena erona 1920-luvun talot oli rakennettu juhlasali edellä, koska suojeluskunnat saivat tilavuokrista tuloja ja rahoittavat kunnat itselleen juhlatilan. Käytännöllisyys eli varasto- ja majoitustilat korostuivat 1930-luvulla. Myöhemmin vilkkaissa taajamissa alakerrasta varattiin usein tiloja myymälöille. Suojeluskunta-

taloja varten oli olemassa tyyppi- ja mallit, mutta niitä käytettiin harvoin ja eri tavoin sovellettuna.

Moni suojeluskunta oli liian köyhä hankkiakseen oman talon, joten se vuokrasi itselleen kokouksetilat ja piti varastoja jonkun suojeluskuntalaisen kotona. Usein pelättiin talon hankkimista velkaantumisen vuoksi. Viipurin läänin Pyhäjärven suojeluskunta joutui talon aiheuttamien rahoitusvaikeuksien vuoksi karsimaan koulustaan. Elisenvaaran suojeluskuntatalosta Suojalinnasta taas valtaosa vuokrattiin muille tahoille ja suojeluskunta käytti vain pientä osaa talosta.

Etenkin 1930-luvun laman aikaan suojeluskunnat yhtenä harvoista vakavaraisista järjestöistä pystyivät ostamaan seurantaloloja kokonaan käyttöönsä, etenkin nuorisoseuroilta. Lakkautettujen työväenyhdistysten talojen päätyminen suojeluskuntien käyttöön oli Suomessa selvästi pohjoinen ilmiö, ja sitä tapahtui etenkin Oulun ja Lapin läänissä. Etelämpänä suojeluskunnat hankkivat joitakin entisiä työväentaloja kierrättääkseen rakennusmateriaaleja uuteen taloonsa.

Talvisota keskeytti lukuisat talohankkeet, mutta välirauhan ja jatkosodan aikana valmistui

vielä joitakin suojeluskuntataloja. Suojeluskuntien lakkauttamisen yhteydessä vuonna 1944 useisiin taloihin liittyi monimutkaisia omaisuusjärjestelyitä, joilla ne siirrettiin suojeluskunnalle mieluisille tahoille. Usein tosin ”kieroilu” oli tarpeellista, koska talot olivat osakeyhtiömuotoisia ja yhtiön lakkauttamisen varalta säännöt sanelivat sen omaisuuden käytön. Usein talot päätyivät kunnille, urheiluseuroille tai maamiesseuroille. Nykyään useimmat taloista ovat pystyssä, mutta monet ovat tuhoutuneet tulipaloissa tai ne on purettu. Usein rakennuksen historiaa muistellaan seinään kiinnitetyllä messinkilaatalla.

Riku Kauhanen

Kirjoittaja tekee väitöskirjaa Turun yliopistossa aiheenaan ”Metsäkaartilaisien pakopaikat ja niihin liittyvä muistitieto”.

Maanpuolustuskoulutus MPK – 30 vuotta turvallisuusosaamista yhdessä

Maanpuolustuskoulutus MPK on Suomen kattavin kokonaisturvallisuuden kouluttaja, joka tarjoaa koulutusta kaikille, jotka

ovat kiinnostuneita sotilastaitojensa tai yleisten turvallisuustaitojensa ylläpitämisestä, kehittämisestä ja laajentamisesta. Maanpuolustustahtaan voivat MPK:n toiminnassa toteuttaa niin Puolustusvoimien sodan ajan joukkoon sijoitetut, tavalliset kansalaiset, työnantajan palvelukseen varatut kuin varareserviin kuuluvatkin. Koulutusta on saatavilla sekä sotilaille että siviileille ja kaikille sukupuoleen katsomatta.

MPK perustettiin vuonna 1993, eli kuluva vuosi on 30-vuotishuolavuosi. Nykyinen MPK pohjautuu 30 vuoden koulutusosaamiselle, yksilöiden sitoutuneisuudelle ja yhteistyölle. Vuonna 2008 MPK sai julkisoikeudellisen aseman, ja sen tehtävät määritellään laissa vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta. MPK:n toimintaa ohjaa ja valvoo puolustusministeriö.

MPK:n tehtävät

MPK:n tarkoituksena on maanpuolustuksen edistäminen koulutuksen, tiedotuksen ja valistuksen keinoin.

MPK:n julkisena hallintoteh-

tävänä on:

– Järjestää sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta, tutustumistoimintaa, kansainvälistä koulutustoimintaa, vapaaehtoista maanpuolustusta koskevaa tiedotusta ja valistusta.

– Kehittää naisten mahdollisuuksia osallistua vapaaehtoiseen maanpuolustukseen ja järjestää siihen liittyvää sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta ja tutustumistoimintaa.

– Ohjata, tukea ja sovittaa yhteen jäsenjärjestöjen maanpuolustuskoulutusta.

– Kehittää tutustumistoiminnalla nuorten mahdollisuuksia tutustua maanpuolustukseen.

Edellä säädettyjen tehtävien lisäksi yhdistys voi järjestää varautumis-, turvallisuus- sekä johtamis- ja kouluttajakoulutusta sekä tehdä aloitteita ja toimia muutoinkin maanpuolustuksen hyväksi siten kuin sen säännöissä määrätään.

Koulutus

MPK:n koulutus tukee Puolustusvoimien, muiden viranomaisten ja kansalaisten valmiutta toimia normaali- ja poikkeusoloissa. Koulutusta järjestetään yhteistyössä MPK:n 14 jäsenjärjestön mm. maan suurimpien reserviläis- ja maanpuolustusjärjestöjen kanssa. Lisäksi MPK tekee tiivistä yhteistyötä turvallisuuskoulutus-, -kasvatus- ja -tiedotustyötä tekevien viranomaisten ja vapaaehtoisjärjestöjen kanssa.

Koulutuksen tavoitteena on

Sirotemiinojen raivaamista ampumalla.

lisätä yleistä valmiutta ja toimintakykyä yhteiskunnan häiriötilanteissa. Osa koulutuksesta onkin kuntien ja viranomaisten tilaamaa.

MPK on Puolustusvoimien strateginen ja operatiivinen kumppani. Painopiste on sotilaallisia valmiuksia palvelevan (SOTVA) koulutuksen järjestämisessä reserviläisille Puolustusvoimien ohjaamalla tavalla. Lähes 90 prosenttia koulutusvoimista on SOTVA-koulutusta, joka on suunniteltu yhteisesti.

Tavallisten kansalaisten turvallisuuskoulutuksella parannetaan kriisinkestävyttä lisäämällä osallisuutta ja turvallisuustaitoja. MPK on myös luotettava koulutuskumppani viranomaisille, järjestöille ja muille yhteistyökumppaneille. MPK:lla on yhteistyöverkostot, koulutusosaamista ja -kokemusta isojen harjoituskokonaisuuksien organisoinnissa.

MPK:n antaman koulutuksen toteuttaa noin kolme tuhatta va-

apaaehtoista kouluttajaa ja toimijaa. Vuosittain toimeenpannaan noin 2 000 kurssia, joilla on osallistujia yhteensä noin 50 000. Koulutuspäiviä muodostuu näin yli 100 000.

MPK toimii koko Suomen alueella. Koulutus on organisoitu seitsemään maanpuolustuspiiriin sekä ilma- ja meripuolustuspiireihin, joiden toiminta on keskittynyt yhteensä 27 koulutuspaikkaan. Palkattua henkilöstöä on noin 120 työntekijää.

Vuosibudjetti on noin 7,5 miljoonaa euroa.

MPK on Puolustusvoimien operatiivinen kumppani. Se tarkoittaa sitä, että koulutamme entistä enemmän Puolustusvoimien yksilöityihin suorituskykyihin reserviläisiä ja osallistumme myös erilaisiin yhteisharjoituksiin ja -tapahtumiin. Reserviläiskouluttajia rekrytoidaan ja koulutetaan yhdessä Puolustusvoimien kanssa.

Venäjän aloitettua hyökkäyksen Ukrainaan, lisääntyi kiinnostus vapaaehtoista maanpuolustusta ja MPK:n toimintaan kohtaan huomattavasti. MPK vastasi kasvavaan kiinnostukseen lähes tuplaamalla koulutusmäärän jo kesken vuotta. Kiinnostus on jatkunut korkealla tasolla sekä sotilaallisia valmiuksia palvelevan koulutuksen että kokonaisturvallisuuskoulutuksen keskuudessa.

Jyrki Niukkanen

MPK:n Kaakkois-Suomen maanpuolustuspiirin piiripäällikkö

Suojelukouluttajien koulutusta.

Timo Siukosaari – sotilaspoika ja vapaussoittemme perinteen vaalija

Tammikuussa 92 vuotta täyttänyt ekonomi **Timo Siukosaari** (vuoteen 1960 asti **Saarinen**) toimi syksystä 1941 alkaen neljä vuotta Turun sotilaspoijissa. Hänellä on arkistossaan päivä-määrällä 23.12.1941 komen-nuskirje: ”Sotilaspoika Timo Saarinen komennetaan täten saapumaan Turunmaan Suo-jeluskuntapiiriin järjestämälle ryhmänjohtajakurssille Ispoi-siin tammikuun 2 p:nä 1942. Kokoontuminen: sk. piha, Lin-nankatu 24 klo 9.00.”

Timo Siukosaaren sukujuuret ovat vahvasti Orivedellä, jossa hän viettää eläkepäiviään iso-isänsä hankkiman Siukolan tilan päärakennuksessa.

Sotilaspoikiin liittyminen oli kymmenvuotiaalle Timolle luonnollista. Kotona hän oli kasvanut isänmaalliseen ajateluun. Isä oli taistellut ja haa-voittanutkin vapaussoitossa ja äiti toimi lotissa. Sotilaspoi-

Timo Siukosaari perinnehuoneessaan Orivedellä.

katoiminta antoi miehenalulle monenlaista uutta ja kiinnostavaa puuhaa. Erinäisiä harjoituksia oli syys-, talvi- ja kesäkaudella lähes joka viikko. Koulun kesälomat Timo oli Orivedellä isoisän maatilan töissä.

Sotilaspoikien harjoitukset olivat pääosin urheilua ja

maastotoimintaa, suunnistus yksi tärkeimmistä. Paraateissa oli sotilaspoijillakin kiväärin ja sankarihautauksissa sotilaspoijat ampuivat kunnialaukaukset. Tarkkuusammuntaakin harjoitettiin. Sotilaspoijat osallistuivat myös monenlaisiin työtalkoisiin, kuten perunan ja muiden juurikkaiden nostoon ja halkojen tekoon.

Timo Siukosaari toimi uralaan myynti- ja markkinointipäällikkönä muun muassa Merihuolto Oy:ssä ja Friit-tala Oy:ssä sekä toimitusjohtajana Hagströmin Nahkatehtaassa, myös yksityisyrittäjänä sekä viimeksi 1987–1993 Keski-Pohjanmaan kauppakamarin toimitusjohtajana.

Kokkolassa asuessaan Timo Siukosaari toimi sotilaspoikien killan ohella Vapaussoit-turien Huoltosäätiön ja sittemmin Vapaussoitton Perinneliiton paikallisyhdistyksessä, myös pu-

heenjohtajana kymmenen vuotta. Vuonna 1993 hänet valittiin vasta perustetun Vapaussoitton Perinneliiton hallitukseen, jossa hän sittemmin toimi puheenjohtajana 2002–2008. Hän on Vapaussoitton Perinneliiton kunniapuheenjohtaja. Timo toimii monessa muussakin isänmaallisessa yhteisössä. Äskettäin hänet kutsuttiin Pajarin Poikien Perinneyhdistyksen kunniapäseneksi.

Isänmaallisuus ja perinteiden kunnioitus leimaa Timo Siukosaaren kotia Orivedellä. Hänen työhuoneensa ja viereinen ”perinnehuoneeksi” nimittämänsä kamari ovat täynnä kirjallisuutta, muistoesineitä, viirejä ja valokuvia isoisän ajoilta perheen neljänteen sukupolveen.

Teksti ja kuva:
Markku Rauhalahhti

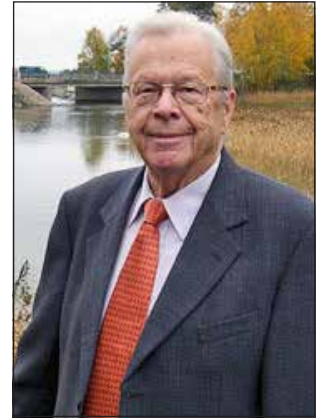
Viihdyttäjänä sotasairaaloissa

Tainionkoskella sotilaspoikien tehtävät olivat paljolti samantapaiset kuin muuallakin sotatoimialueilla. Oltiin suojeluskunnan lähetejä, missä yhteydessä Imatran Valtionhotelli esikuntineen sekä jopa Immolan lentokenttä saksalaisine *Stuka*-laivueineen tulivat minullekin tutuiksi. Sota-ajan lakisääteinen työvelvollisuus koski 18–67-vuotiaita. Sen mukaisesti työtehtäviin kutsuttiin lakia ”lievästi soveltaen” myös tätä nuorempia sotilaspoikia kuten minutkin; kutsuttiin heinänte-koon, perunankorjuuseen, halonhakuuseen tai jopa rautatievaunujen lastaamiseen sotatarvikkeilla.

Minä soitteilin viulua harrastuksenani ja soitin sitä usein muun muassa koulun juhlissa sekä vastaavissa tilaisuuksissa. Kerran sitten suojeluskunnan toimistoon tuli kysely, olisiko mahdollista että minä jonkun toisen tai toisten kanssa muodostaisimme viihdytysyhtyeen, joka tulisi soittamaan lähistön sotasairaaloihin, Tiuruniemeen ja Rauhaan. Totta kai vastaus oli myönteinen, olihan minulla pikkupoikana koke-musta sotasairaalan ankeudesta jo talvisodan ajoilta. Neuvostokoneitten ilmahyökkäyksen aikana lähellä kotia olevaan väestönsuojaan juostessani sain sirpaleen oikeaan pohkeeseeni. Kun haava tulehtui, jouduttiin se Enson sotasairaalaan ope-roimaan. Kahta leikkauksessa syntynyttä kymmensenttistä arpea kutsun edelleen talvisodan muistomitaleiksi.

Niin sitten eräänä kylmänä vuoden 1943 pakkasiltana viulukotelo kädessä kävelin viisi kilometriä kotoa Imatran keskusta, jossa armeijan kuorma-auto sekä säestäjäni, koulutoverini **Tytti Virtanen** jo odottivat. Sinne lavalle ohjaamohyitin taakse istumaan oikeaan kulmaan, jossa lämpöä hehkuva puukaasupöytä sijait-si. Niin sitä sitten mentiin kohti sotasairaala. Vähän ihmettelin, ettei se auto voinut alkaa reittiään Tainionkoskelta, olisin selvinnyt vähemmällä kävelyllä ja palelulla.

Iso juhlasali oli täynnä haa-voittuneita ohjelmaamme odottamassa. Pakkanen oli kuitenkin kylmettänyt viulun ja vienyt sen epäviireiseksi, joten muutama minuutti kului ensin sitä lämpöpatterin vieressä lämmittäessä. Sitten soitimme sota-ajan laulemia, iskelmiä, kaikkea sellaista kevyttä mitä

Raimo Ilaskivi

radion kauttakkin ilmoille tulvi – ja jonkun pienen klassisen viulukappaleen loppuksi. Toista tuntia ohjelmamme kesti ja sävelet täyttivät juhlasalin.

Kun sitten poistuimme esiripun taakse, sanoin Tytille: ”Ei tainnut soittoimme kelvata kun eivät juuri aplodeeranneet.” Tytti kääntyi puoleeni hämmästyneenä ja teki kysymyksen, jonka muistan vielä tänäkin päivänä: ”Katsoitko, kuinka monilla riippui käsi kantsiteessä tai oli kokonaan pois-sa? Kuinka olisivat voineetkaan taputtaa?”

Luoksemme tuli hetken päästä lääkintälotta, joka kertoi poikien pyytäneen häntä kiittämään meitä lämpimästi, kun eivät itse sinne lavan taakse päässeet. Elävä musiikki oli ollut mukavaa viihdettä toipilaille ja olivat toivoneet, että tulisimme uudelleenkin.

Kun nousimme kotimatkaa varten takaisin kylmälle kuorma-auton lavalle, tunsin aika-moista häpeää: Olin ihmetel-lyt suosionosoitusten puutetta. Olin meille järjestettyä kyytiä vain Imatralta kritisoinut koska siksi sain kävellä pakkases-sa kotoa ja kotiin ihan muuta-man kilometrin verran. Oli se pieni uhraus verrattuna siihen, että sotilaat olivat antaneet taistelussa isänmaan puolesta kuka kätensä, kuka saanut kenties hyvinkin vakavia vammoja kehoonsa – ja minä vain olin valitellettu kylmää viimaa ja aplodien puutetta. Mutta oppi jäi mieleen aina vanhuuden päiviini saakka enkä vastaavaa seuraavilla kerroilla toistanut.

Raimo Ilaskivi
ylipormestari,
dosentti emeritus
sotilaspoika Tainionkoskella
Kuva: **Ari Ilaskivi**

Sotilaspoika Lokin lähettinä

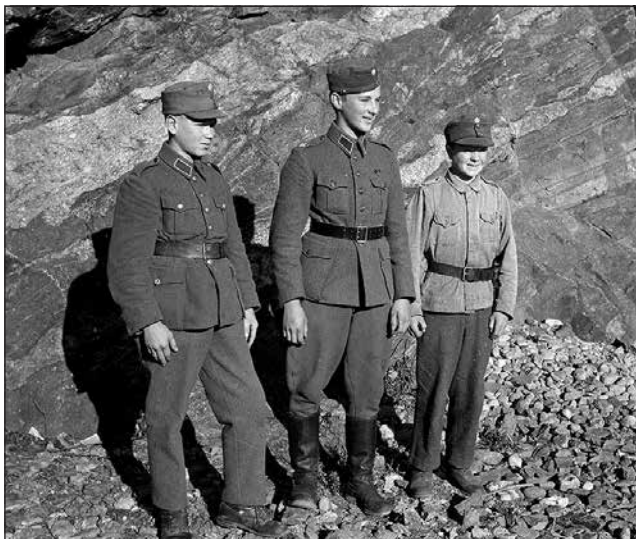
Nuoret lähettipojat toimittivat viestikeskus *Lokin* välittämät sanomat ja tilannetiedotukset edelleen Päämajan eri osastoille. Reipas ja nokkela mikkeliäispoika **Eero Väisänen** oli juuri täyttänyt 13 vuotta, kun hän syksyllä 1942 joutui puoleksitoista vuodeksi vastuun-alaiseen tehtävään, aamusta iltaan kuljettamaan tärkeitä viestejä maa-, ilma- ja merivoimien toimista.

Ylipäällikön sanomat kulki-vat adjutanttien kautta, tai mikäli nämä eivät olleet paikalla, kuittauksen suoritti ylipäällikön sotilaslähetti. Ellei tämäkään ollut paikalla, oli lyhyen odotuksen jälkeen yritettävä ylipäällikön huoneeseen.

Eero Väisänen muistelee: ”Olin ollut *Lokissa* vasta muutamana viikkoa, kun kellon taas kerran soitua riensin luukulle, nappasin siinä päivystävälle upseerille asennon, otin kirjan ja sanoman ja vilkaisin osoitetta: marsalkka **Mannerheim**. No – ei se osoite siinä ensi kertaa ollut – siis koululle vain ja juoksu-jalkaa.

Noudatin tavallista menettelytapaa. Avasin pitkän käytävän vasemmalla puolen olevan oven ja tulin tutuksi käyneeseen pieneen eteiseen. Edessäni oli kaksi ovea ylipäällikön adjutanttien huoneisiin. Koputin ensin nuoremman adjutanttin, kapteeni **Bäckmanin** ovelle kolme kertaa ja kun en saanut vastausta, yritin everstiluutnantti **Grönvallin** ovelle – ei vastausta sieltäkään. Palasin takaisin käytävään, jonka päässä tavallisesti lähetti päivystivät. Sielläkään ei ollut ketään. Hetken odottuani avasin ylipäällikön huoneeseen johtavan ensimmäisen oven ja koputin kuuluvasti sisemmälle ovelle.

Kun olin aukaisemassa ovea

Viestitöistomisto: Lähetti vas. oikealle: Lähetti U. Kovanen, T. Räsänen ja K. Kettunen. Mikkeli, Lokki. SA-kuva

huoneeseen sieltä kuuluneen ’sisään’- kehotuksen jälkeen, kapteeni Bäckman tuli takaa-ni eteisestä ja tarttui käteeni. Samassa kuului ylipäällikön huoneesta uusi kehotus ’sisään’, ja niin astuimme molemmat huoneeseen. Ylipäällikkö seisoi pöytänsä takana katsoen kysyvästi. Asennossa seisoen ilmoitin: Herra marsalkka,

sanoma teille ja ojensin kuittaukskirjan. Hän kuittasi, puristi kättäni ja kiitti. Poistuessamme kapteeni Bäckman vei minut huoneeseensa ja kysyi, miksi en toimitannut sanomaa adjutanteille. Selostin tilanteen, ja asia oli selvä.

Vähän myöhemmin sama tilanne toistui. Tällä kertaa jouduin aivan yksin ylipäällikön

Sot. virk. Yrjö Tanner, luutnantti Ernest Sahlström, lotta Sirkka Iso-Mauno, lotta Eevi Lyytikäinen, lotta Vuokko Olkonen, lotta Hilja Helminen, lotta Inkeri Siltavuori. Mikkeli, Lokki. SA-kuva

luokse. Esitin asiani tiukassa asennossa seisten, vähän jännittyneenä. Nyt marsalkka ei heti ojentanutkaan minulle kuittaukskirjaa, vaan rupesi haastattelemaan minua: Minkä ikäinen olen, mitä tunnen mielestäni, kun palvelen isänmaata-ni, onko isäni sodassa, onko minulla sisaruksia, olenko tyytyväinen ruokaan ja syökö hyvällä ruokahalulla jne. Aikansa kyselyään marski nousi, tuli viereeni ja ojentaen toisella kädellään kuittaukskirjan tapputi toisella minua olkapäälle sanoen

– Kiitos, reipas nuori sotilas.
– Kiitos, herra marsalkka, vastasin ja poistuin.

Kun palautin kuittaukskirjan toimiston luukulle, päivystävä upseeri vilkaisi Mannerheimin nimikirjoitusta ja tokaisi: ’Taas on poika käynyt ukon luona.’ Hän näet tiesi edellisen käyntini. Ja ilman adjutanttiani, vastasin, jolloin upseerilta pääsi hereä nauru.”

Kertomuksen on koontanut **Juhani Manninen** teoksesta *Rahikainen, EA; Majuri, Tauno; Juhonen, Reino: Marski läheltä ja kaukaa – Ylipäällikkö päämajakaupungissa* (Kirjayhtymä 1964)

Tietoikkuna

Lokki oli Mikkeliissä sijainneen Suomen armeijan Päämajan viestikeskukseen peitenimi. Lokki toimi Päämajan vieressä Naisvuoreen louhittu-sa luolassa jatkosodan aikana 1941–1944. Lokki välitti Päämajan puhelin- ja kaukokirjoitinliikenteen.

Sotilaspoijan seuraava numero ilmestyy joulukuussa.

Pyydämme kiltoja ja jäseniä lähettämään siihen tarkoitettun aineiston 20. marraskuuta mennessä.

Jukka Kleemolan 90-vuotissyntymäpäivää juhlittiin juhannussunnuntaina

Juhannussunnuntaina 25.6. tuli kuluneeksi tasan 90 vuotta siitä, kun taivassalolaisen maanviljelijän **Santeri Kleemolan** ja hän vaimonsa **Annan** vanhin poika, **Jukka Aleksanteri** syntyi.

Jukka Kleemola suoritti keskikoulun Mynämäen yhteiskoulussa vuonna 1950 ja sen jälkeen vuonna 1956 hän valmistui sahateknikoksi Kotkan sahateollisuuskoulusta. Valmistumisen jälkeen hän työskenteli Vihavuoren Sahan isännöitsijänä sekä metsäpäällikkönä vuoteen 1966 saakka. Sen jälkeen hän toimi Yhtyneiden Paperitehtaiden piiriteknikkona Halikossa vuoteen 1973 saakka, josta eteenpäin Rymättylä Oy:n metsäpäällikkönä vuoteen 1984 saakka.

Jukka Kleemola perusti oman puutavarayhtiön Metsähanke Oy:n vuonna 1984, josta hän eläköityi vuonna 1993. Hän on toiminut Kleemola Oy:n hallituksen puheenjohtajana.

Ammatilliseen koulutukseen liittyvistä yhdistystehtävistä mainittakoon toiminta Puumiehet ry:n hallituksessa 12 vuotta. Nykyisin hän on puumiesten liiton kunniajäsen. Paikallisen Lounais-Suomen Puumiehet ry:n jäsen Kleemola on ollut vuodesta 1956 saakka. Yhdistyksen puheenjohtajana hän toimi vuodesta 1963 vuoteen 2000 eli yhteensä 27 vuotta. Nykyisin hän on Lounais-Suomen Puumiehet ry:n kunniapuheenjohtaja.

Puutarhajuhat syntymäpäivän kunniaksi

Juhlapäiväänsä Jukka Kleemola

vietti tyttärensä kauniissa kesäpaikassa Taivassalon Hakkenpäässä, aurinkoisessa säässä, siniristilipun liehuessa. Päivänsankaria juhlittiin perhepiirissä ja vain lähimpien ystävien läsnä ollessa – puheina, lauluina ja lahjoin.

Perheeseen kuuluu vaimo **Soile**, jonka kanssa avioliitto solmittiin vuonna 1956. Seuraavana vuonna perheeseen syntyivät kaksoset **Esko** ja **Leena** sekä viitisentoista vuotta myöhemmin iltatähtenä **Hannu**-poika. Lastenlapsia Jukalla ja Soilella on viisi ja lastenlastenlapsia on tällä hetkellä yhteensä viisi. Heistä nuorin oli juhlan aikaan vain kahden viikon ikäinen.

Jukka Kleemolan harrastuksena on ollut metsästys ja kalastus. Hirvijahteja on kertynyt vuodesta 1958 vuoteen 1988, joista kaatoja 114 kpl. Myös vuosittaiset Ahvenanmaalle suuntautuneet kaurisjahdit ovat kuuluneet vapaa-ajan ohjelmaan useiden vuosien ajan.

Sotilaspoika-toimintaan 10-vuotiaana

Jukka Kleemola on sotilaspoika, joka nuoresta iästään huolimatta joutui varsin vaativiin tehtäviin. Taivassalon suojeluskunnan poikaosastoon hän liittyi 1943 vain 10 vuoden ikäisenä.

Hän on osaltaan erittäin aktiivisesti ja pitkäaikaisesti vaalinut suojeluskuntajärjestön poikatoiminnan vuosien 1928–1944 perinteitä ja osallistunut

Vasemmalla Pentti Seppälä ja oikealla Erkki Lehmus, istumassa Jukka Kleemola.

yhteistyöhän Varsinais-Suomessa toimivien vapaaehtoisten maapuolustusjärjestöjen ja isänmaallisten perinneyhdistysten kanssa.

Kleemola on osallistunut sotilaspoikien perinnetoimintaan ja perinneyhdistyksen tukemiseen vuodesta 1991 alkaen. Hän on Varsinais-Suomen Sotilaspoikien Perinnekillan pitkäaikainen jäsen ja toiminut yhdistyksen puheenjohtajana vuosina 2015–2022. Kleemolan puheenjohtajuuskauden aikana painopiste oli toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Hän on ollut erityisen aktiivinen jäsenhankkijana ja omalla esimerkillisellä toiminnallaan saanut paljon uusia jäseniä mukaan killan toimintaan. Tästä asiasta me kaikki muistamme hänet erityisen hyvin. Hän itse on myös osallistunut

aktiivisesti killan järjestämiin tilaisuuksiin ja sotahistoriallisille matkoille.

Puheenjohtajuuskauden jälkeen hänet kutsuttiin yhdistyksen kunniajäseneksi Turussa 17. syyskuuta 2020 tunnustuksena huomattavista ansioista killan toiminnassa. Kleemolan puheenjohtajuuskaudella käynnistettiin sotilaspoikamuistomerkkihanke. Sotilaspoikamuistomerkki paljastettiin 19. elokuuta 2022 Turun Tuomaanpuistossa. Kunniajäsenenä Kleemola on osallistunut moniin hallituksen kokouksiin.

Aktiivista toimintaa yli maakuntarajojen

Kleemola on toiminnallaan liittänyt killan näkyvyyttä koko

maakunnassa, ja hän on ollut erittäin aktiivinen yhteistyökumppani myös muiden jäsenkilttojen kanssa valtakunnallisesti.

Raision Reserviupseereissa Kleemola on toiminut aktiivisesti ja tuloksellisesti useiden vuosien ajan, myös hallitustehtävissä. Hän on suorittanut RUK:n kurssin nro 79 ja sotilasarvoltaan hän on luutnantti. Hänelle on myönnetty muun muassa Reserviupseeriliiton kultainen ansiomitali (2011) ja hänet on kutsuttu Raision Reserviupseerien kunniajäseneksi vuonna 2013. Raision Rotaryklubissa hän on toiminut vuodesta 1985 alkaen.

Jukka Kleemola on ollut pitkään myös Porin prikaatin killan jäsen, osallistunut aktiivisesti killan toimintaan, joista mainittakoon erityisesti Ruisalossa sijaitsevan Porilaismetisikön täydennysistustalkoot. Myös Soile vaimo oli usein mukana taimien istutuksessa. Jukka on ollut lyhyen aikaa myös killan Turun alueosaston hallituksen jäsen.

Korkeasta iästään huolimatta Jukka Kleemola on osallistunut ja toiminut aktiivisesti myös monessa muussa varsinaissuomalaisessa yhdistyksessä, voimien ja jaksamisen sallimissa määrin – vähintäänkin ajatuksen tasolla.

Yhdistysten tervehdykset ja onnittelet

Syntymäpäiväsankaria aurin-

koisena kesäpäivänä kävivät onnittelemassa Varsinais-Suomen Sotilaspoikien Perinnekillan edustajat; puheenjohtaja **Erkki Lehmus**, kunniapuheenjohtaja **Pentti Seppälä** ja varapuheenjohtaja **Tuula Rahkonen**, joka on Porin prikaatin killan Turun alueosaston puheenjohtaja. Hän toi Kleemolalle killan tervehdyksen ja onnittelet. Lisäksi, Raision Reserviupseerien jäsenenä, Lehmus ja Rahkonen toivat päivänsankarille yhdistyksen tervehdyksen ja lämpimät onnittelet.

Toukokuussa, vain perhepiirissä omaa 90-vuotissyntymäpäiväänsä viettänyt professori Pentti Seppälä muisti Kleemolaa pienellä lahjalla. Seppälä kiitteli Kleemolaa tämän ansiokkaasta työstään killan puheenjohtajana. – Oli hieno saada juuri Sinusta jatkaja hallituksen johtoon, totesi kilttaa kahden vuosikymmenen ajan johtanut ja edelleen kiltatoiminnassa aktiivisesti mukana oleva kunniapuheenjohtaja Seppälä.

Oli hienoa, että saimme yhdistyksien edustajina osallistua juhlaan. Toivotamme päivänsankarille hyvää vointia ja jaksamista sekä kaikkea hyvää tuleville vuosille.

Teksti ja kuva: **Tuula Rahkonen**

In memoriam

Kauko Ihanaranta 1929–2023

Sotilaspoika **Kauko Yrjö Ihanaranta** syntyi 13.7.1929 Perniössä Aimonlampissa. Hän kuoli Salossa 26.5.2023.

Kun Kauko oli kolmen kuuksen ikäinen, muutti perhe Nokon kartanoon. Siellä isä ryhtyi hoitamaan monen kymmenen hevosen tallia. Kaukon vanhemmat olivat **Albin** ja **Signe** (o.s.) **Virta**. Sukunimi **Grönlund** oli muutettu Ihanarannaksi. Kauko oli perheen ainoa lapsi.

Kauko tunnettiin Salossa toimeliaana miehenä. Viime vuosikymmenet hän oli vakiokävijä sotaveteraanien Veteraanipajalla. Hän lauloi pitkään veteraanilaulajien kuorossa, jolla oli vuosien mittaan todella paljon esiintymisiä.

Salon Seudun Sotilaspoikien perinnekilttaan hän kuului alusta asti eli vuodesta 1995 hyvin aktiivisena jäsenenä.

Kauko oli oikein terveyden perikuva. Hän oli mukana toiminnissa 90 vuoden ikään asti. Kauko teki työuransa autokaupan tehtävissä, Salossa mm. Tähti-Auto Oy:ssä ja

Kauko Ihanaranta

Veho Oy:llä sekä Forssassa Autokeitaalla.

Mistä sitten johtui Kaukon kiinnostus maanpuolustusasioihin ja veteraanitoimintaan? Isä Albin lähti talvisotaan ja edelleen jatkosotaan. Hän toimi lääkintäaliupseerina ja palasi rintamalta onneksi perheen luo Perniöön.

Isän luvalla Kauko liittyi 12-vuotiaana Perniön sotilaspoikiin vuonna 1941. Samassa poikaporukassa oli myös killan perustajajäsen **Sampo Saarioja**, joka oli suojeluskunnan

poikaosaston johtaja.

Pojat saivat ruskeanvihertävän takin ja vyön tunnukseksi olostaan sotilaspoikina. Amerikasta saadut valkoisesta lakanakankaasta tehdyt housut olivat Kaukon mielestä epämuikavat ja hän ei niitä käyttänyt. Lakkia ei tässä asussa ollut. Sodan jälkeen äiti hävitti kaikki suojeluskuntaan ja sotilaspoikiin liittyvät esineet – valitettavasti!

Perniön sotilaspojat kokoon tuivat pääasiassa Kankkonummen raviradalla. Kun suojeluskunta harjoitteli siellä amuntaa, saivat sotilaspojatkin ampua sotilaskiväärillä ihan oikeilla kovilla patruunoilla.

Pojat keräsivät pulloja **Molotovin cocktaille** varten. He keräsivät myös muun muassa metallia ja paperia raaka-aineiksi. Kauko muisti, että viljankorjuun aikaan koululaiset keräsivät tähtiä pellolta, pääasiassa Nokon kartanon laajoilta viljapelloilta.

Tuohitun koululla keittäjä **Eevi Kanervo** valmisti heille myöhemmin muun muassa

ruispuuroa. Kaukolla oli ”ruista ranteissa” alusta asti.

Kaukoa jäivät kaipaamaan tytär **Pirjo** perheineen. Pirjo hoiti Kaukon asioita viime ajat, kun hän oli Palvelukeskus Ilolansalossa. Samassa paikassa asuu sotilaspoika **Eero Lehto**, joka aloitti Hali-

kossa Angelniemen suojeluskunnan poikaosastossa.

Kaveria ei jätetä

Syvälle Kaukon mieleen oli syöpyntä isänsä kertomus rintamalta. Hänen isänsä katseli

Salon Seudun Sotilaspoikien perinnekillan puheenjohtaja **Pertti Falkstedt** jättää jäähyväiset killan pitkäaikaiselle jäsenelle Salossa Helisnummen kappelissa.

lääkintämiehenä suon yli ulottuvan ojan alkupäästä tilannetta, jossa ojan pohjalla oli pahasti haavoittunut oma sotilas. Jalat olivat murskautuneet pahoin. Ojan toisessa päässä oli vihollisen sotilaita. Isä lähti ahkion kanssa kohti haavoittunutta ja totesi, ettei vastapuoli reagoinut mitenkään. Hän sai haettua haavoittuneen ”kaverin” omien puolelle.

Haavoittunut jäi henkiin ja oli jalaton sotainvalidi sodan jälkeen. Kauko kertoi, että mies oli hänen isälleen todella kiitollinen. Hän tuli taksilla joka kesä Perniöön isä-Albinin luo. He juttelivat pitkään ja sitten mies lähti taksilla takaisin kotiansa – tullakseen taas seuraavana kesänä. Onneksi ”kaveria ei jätetty”!

Teksti: **Eero Törmä**
Kuvat: **Pirjo Nurminen**

In memoriam

Sotaveteraani ja sotilaspoika Jorma Kuokka 1927–2023

Jorma Ilmari Kuokka kutsuttiin viimeiseen iltahuutoon maanantaina 5.6.2023 96 vuoden ikäisenä.

Hän syntyi 15.4.1927 Viro-lahden Ravijoella vapaussoturien perheeseen, jossa niin isä kuin isoisäkin osallistui 1918 vapaussotaan. Koulua hän kävi ensin Suojärven Suvilahdessa, josta matka jatkui Käkisalmeen, kunnes ainainen vainoojamme karkotti perheen pois rakastetusta Karjalasta.

Koulu jatkui Haminassa, kunnes helmikuussa 1944 Jorma lähti muiden Haminan Yhteislyseon lukioluokkalaisten kanssa vapaaehtoiseksi ilmatorjuntaan, ensin Mussaloon Kotkaan JR 2:een Rask.It.Psto 3:n alaiseen sotilaspoikaosastoon koulutettavaksi. Sieltä hän siirtyi Pirköyryn saareen 41. Rask.It.Ptriin ja toukokuussa 83. Keveyeen It-jaokseen 3. Er.It.Pstoon ItR 3:een Korialle. Hän palveli rintamalla yhteensä kuusi kuukautta ja 25 päivää.

Koulukäynti jatkui Korialla Kouvolan lyseon opettajien johdolla. Välillä juostiin työkeille ja sitten taas oppikirjojen pariin. Tuosta ajasta Jorma kokosi kirjan *Mussalon Sotilaspojat*, joka julkaistiin Ilmatorjuntasäätiön tuella omakustanteena vuonna 2000. Tuki palautettiin kaksinkertaisena Ilmatorjuntasäätiölle, kun teokset saatiin myydyiksi ja lahjoitetuiksi.

Jatkosodan jälkeen muutettiin Jorman kotipaikka jälleen. Tällä kertaa muutettiin Sortavalasta takaisin kanta-Suomeen Inkeröisiin. Ylioppilaaksi Jorma pääsi vuonna 1946.

Vuoden 1946 kutsuntojen jälkeen Jorma Kuokka palveli 57. ItR 2:ssa. Hän suoritti AUK:n 2.3.–21.6.1947. Korpuraaliksi Jorma yleni 21.6.1947 ja alikersantiksi 1.9.1947. Sen jälkeen hänet siirrettiin 6/ItR 2:een 11.9.1947 ja vapautettiin täysin palvelleena 18.12.1947.

Jorma Kuokka opiskeli varusmiespalveluksen jälkeen Suomen Liikemiesten Kauppaopiston ylioppilasluokalla valmistuen sieltä yo-mer-

Jorma Kuokka

konomiksi. Sen jälkeen hän työskenteli Ruotsissa vuoteen 1950. Sitten hän muutti Kanadaan työskennellen siellä setänsä kauppa-apulaisena vuosina 1950–1952 aikomuksenaan muuttaa sinne myös pysyvästi. Mutta kotimaahan myönnetty olympialaiset vuonna 1952 houkuttelivat urheilusta kiinnostuneen nuoren miehen lomalle Suomeen.

Aiottu paluumatka Kanadaan peruuntui, kun juuri ennen paluulipun lähtöaikaa hän satutti solisluunsa eikä rampana voinutkaan lähteä takaisin. Silloin Jorma havaitsi lehdesä avoimen työpaikan Enso-Gutzeitin Kotkan tehtaiden osto-osastolla. Sinne haettiin ekonomia ruotsin, saksan ja englannin kieliä taitavaa rautakauppa-alaa tuntevaa henkilöä. Hän haki paikkaa, vaikkei ekonomi ollutkaan ja sai sen ja niin vuodesta 1952 alkoikin Jorman lähes nelikymmenvuotinen työura Enso-Gutzeit Oy:ssä.

Hän työskenteli ensin Kotkan tehtaiden osto-osastolla, josta lähti vapaaehtoisena 26. ItUK -kurssille 1953 Santahaminan. Kurssijulkaisussa hänestä kerrottiin: *’Yksi oppilaspäälliköistä. Kanadan kävijä. Toistaiseksi vielä naimaton. Kunnianeuvoston jäsen. Luki tavallisesti englanninkielisiä dekkareita, kun muut jännittivät. Yleismäärätelmä: Jämerä mies, joka kuitenkin osasi nauraa. Herätti eräänä aamuna petikaverinkin avukseen, koska ei olisi ehtinyt yksinään nauraa kaikille jutuilleen. Omisti suhteita, mutta ei tarvinnut niitä häiritseväs-*

sä määrin. Viihtyi iltalomilla, kahvikesteillä ynnä muilla kutsuilla. Askel, joka ei sopeutunut muiden tahtiin. Ylennettiin ansioistaan.’

Kurssin suoritettuaan nuoren vänrikin työnsä jatkui Kotkassa. Kotkan Mussalosta Jorma löysi myös vaimonsa **Railin** ja he menivät naimisiin vuonna 1954. Perheeseen syntyi kaksi poikaa.

Kotkasta perhe muutti vuonna 1958 Imatralle, jossa Jorma työskenteli ensin Enson Kaukopään osto-osastolla kunnes hänet määrättiin uuden rakennettavan Tainionkosken tehtaan ostopäälliköksi. Sieltä perheen matka jatkui Helsinkiin, kun Jorma kutsuttiin Enso-Gutzeitin pääkonttoriin apulaisostopäälliköksi vuonna 1961. Sittemmin hän yleni yhtiön keskushallinnon ostopäälliköksi, missä tehtävässä hän jatkoikin eläkkeelle siirtymiseensä 31.12.1990 saakka.

Jorma Kuokka liittyi suojeluskuntaopoiin jo Suojärvellä 1936. Harrastus jatkui Käkisalmessa talvisotaan asti. Jorma liittyi Kotkan Reserviupseerikerhoon 1953 ja Imatran Reserviupseerikerhoon 1959. Siirryttyään Helsinkiin hän liittyi Helsingin Ilmatorjunta-

kiltaan, jonka jäsen hän siitä loppuun asti oli.

Jorma Kuokka ylennettiin reservin luutnantiksi 27.8.1968. Tämän jälkeen Enso-Gutzeit Oy määräsi hänet oman toimensa ohella yhtiön väestönsuojelutehtäviin suojelujohtajaksi yhtiön Vallilan tehtaalle ja konttoriin.

Nuorempana Jorma harasti ahkerasti urheilua pelaten mm. tennistä ja vuosittain yli 1 000 km hiihtäen. Työuransa jälkeen Jorman harrastuksiin tulivat sitten ranskan kielen opiskelu ja sukututkimus, joka vei hänet Sota-arkiston, Kansallisarkiston sekä maakunta-arkistojen asiakkaiksi. Hän kokosi kolme sukukirjaa isänsä Kuokkan ja äitinsä **Backman**-suvusta sekä oli *Vapaaehtoisina vänriksiksi - Ilmatorjuntaupseeriksi kertausharjoituksella* : 26. ItUK Santahaminassa 01.06.-30.07.1953 -teoksen (2005) toinen tekijä yhdessä **Matti Kailarin** kanssa.

Jorma Kuokka oli hyvin vahvasti isänmaallinen ja ylpeä myös upseeriperinteen jatkumisesta perhepiirissään. Hänen vanhempi veljensä menehtyi sotilassairaalassa jatkosodan lopussa vänrikkinä ja

toinen veljensä oli kuollessaan yliluutnantti. Hänen pojistaan toinen on reservin yliluutnantti, toinen reservin kapteeni ja vanhin lapsenlapsensakin reservin luutnantti.

Jorma oli Sotien 1939–1945 pääkaupunkiseudun perinneyhdistyksen Helsingin kerhon kunniajäsen, Pääkaupunkiseudun sotilaspoikien ja pikkulottien perinnekilta ry:n ja Pääkaupunkiseudun Virolahtelaiset ry:n jäsen. Tasavallan presidentti myönsi hänelle ansioistaan jatkosodan muistomitalin vuonna 1957 ja Suomen Leijonan ritarimerkin vuonna 1990. Sotilaallisista ansioistaan hänelle myönnettiin myös Ilmavoimien risti 1941–1945 soljella ”Ilmatorjunta”. Lisäksi hän sai maanpuolustusmitalin kultaisella soljella, Sotilaspoikaristin sekä Sotilaspoikien Perinneliiton pronssisen ansiomerkin.

Jorma Kuokalle perhe ja suku oli hyvin rakas. Hänellä oli hyvän kielitaitonsa ja pitkän työuransa aikana hankittu laaja, kansainvälinen ystäväpiiri, jonka avulla hän pystyi tarjoamaan myös nuorille pojilleen mahdollisuuden työskentelyyn useassa eri maassa elämän ja kielten oppimista varten. Eläkkeelle siirryttyään hän matkusteli vaimonsa kanssa monessa maassa tapaamassa ystäviään.

Jorma sai viettää vaimonsa kanssa yhdessä 62 vuotta ennen tämän poismenoa seitsemän vuotta sitten. Heidän yhdessä rakentamallaan mökillä Heinolan saarella hän nautti sienestämisestä, marjastamisesta, puiden teosta ja lintujen tarkkailusta. Hän seurasi myös tarkkaan maailman menoa sekä kahden poikansa, neljän lapsenlapsensa ja kuuden lapsenlapsenlapsensa elämää. Onnekseen Jorma sai asua omissa kodissaan loppuun asti.

Vielä päivää ennen poismenoaan hän ohjeisti perhettään sanoen: ”Rakastakaa toisianne, pitäkää huolta toisistanne, älkääkä tuomitko ketään.”

Teksti: **Timo Kuokka**
Kuvat: **Mari Ikonen**

Siunaustilaisuuteen Kymin kirkossa osallistuivat Karhulan-Kymin Sotaveteraanien edustajina Hannu Valjus (veteraanilipun kantaja) ja Kari Tiusanen. Etelä-Kymenlaakson Sotilaspoikien Perinnekillan edustajina osallistuivat Matti Haapanen, Teuvo Kempainen (Suomen lipun kantaja) sekä Ilkka Hankkila (perinnekillan lipun kantaja).

kin on voimassa vielä pitkään, 100-vuotiaaksi asti.

Tapio Kamppi
Pohjois-Satakunnan Sotilaspoikien Perinnekilta ry:n puheenjohtaja

Tapio Kamppi luovutti Sini-sen Ristin Toivo Ylilammille.
Kuva: Esko Ylilammi

Toivo Ylilammille Sininen Risti

Pohjois-Satakunnan Sotilaspoikien Perinnekilta ry:n hallituksen jäsenelle, 96-vuotiaalle **Toivo Ylilammille** luovutettiin 9.8.2023 Vapaussodan Perinneliiton myöntämä Sininen Risti. Toivo Ylilammi liittyi Honkajoen suojeluskunnan poikaosastoon vuonna 1937. Seuraavana vuonna hän osallistui suojeluskunnan kesäleirille 11-vuotiaana.

Toivo ei päässyt osallistumaan killan hallituksen kokoukseen, joten killan puheenjohtaja **Tapio Kamppi** kävi luo-

vuttamassa kunniakirjan ja Sinisen Ristin Toivolle hänen kotonaan.

Toivo muisteli 87 vuoden takaisia tapahtumia ennen talvisotaa sekä jatkosodan alkamista. Silloin kun hän toverinsa kanssa 15-vuotiaana sotilaspoikana oli viemässä kotipitäjässään Honkajoella palvelukseenastumismääräyksiä koteihin.

Hän on vielä virkeässä kunnossa, ajaa autolla päivittäin mm. käydessään ravintolassa ruokailemassa. Ajokortti-

Merkkipaalulla

95 vuotta

Arvi Harju Pori 6.10
Tauno Hokkanen, Jyväskylä 31.10., ei vastaanottoa
Eino Ojanperä, Hämeenlinna 9.11.
Mikko Relander, Espoo 16.11.
Veikko Stark, Hämeenlinna 3.7.
Paula Vihanto, Porvoo 3.11.
Viljo Väisänen, Mikkeli, Ristiina 8.12.

90 vuotta

Mirja Homma, Porvoo 27.9.
Pekka Nummelin, Orimattila 24.12.
Liisa Pohjavirta, Mikkeli 12.10.

85 vuotta

Viktor Andrejev, Hämeenlinna 8.11.
Martti Jokihäärä, Jyväskylä 3.11.
Osmo Kupiainen, Sotkamo 10.10.
Erkki Vehkalahti Lavia 26.9
Raili Korpiluoma, Porvoo 2.12.
Eeva Luosma, Porvoo 23.12.

80 vuotta

Kari Elomaa Luvia 22.10.
Veikko Karjalainen, Suomussalmi 27.9.
Matti Kero, Hämeenlinna 11.10.
Väinö Lappalainen, Kajaani, 15.10.
Heikki Leppänen, Kajaani, 9.9.
Jouko Martikainen, Hämeenlinna 10.11.
Isto Penttilä Punkalaidun 19.10.

75 vuotta

Riitta Ahola, Porvoo 18.10.
Pertti Lehtonen, Jämsä 14.10.
Pentti Tienhaara, Iittala 7.11.
Lauri Toivanen, Hämeenlinna 21.10.

70 vuotta

Markku J. Lahti, Korpilahti 22.12., matkoilla
Harri Tamminen, Hämeenlinna 10.10.

60 vuotta

Jouni Helen, Hämeenlinna 5.10.

***

Tiedot Merkkipaalulla-palstalle liiton toimistoon tai päätoimittajalle. Julkaisemme pyydettyä maininnan ”matkoilla” tai ”ei vastaanottoa” tai vastaanottoajan ja -paikan.

Julkaisupyynnön voi tehdä merkkipäivän viettäjä itse tai hänen suostumuksellaan esimerkiksi perheenjäsen tai kiltta. Kuvia emme tällä palstalla julkaise. Tämä palvelu on maksuton.

Puolustusvoimain lippujuhlapäivän palkitsemisia

Sotilaspoikien Perinneliiton anomat ja myönnetyt kunniamerkit ja -mitalit

Suomen Valkoisen Ruusun I luokan ritarimerkki (SVR R I): Haapanen, Matti Juhani, evers-tiluutnantti, Kotka.

Suomen Leijonan I luokan ritarimerkki (SL R I): Vuorimies, Klaus Heikki, puheenjohtaja, FT, Jyväskylä.

Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali kultaristein (SVR M I kr): Kylliäinen, Eero, varastonhoitaja, Mikkeli.

Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali (SVR M I): Sep-pelin, Martti, hammastekniko, Lahti.

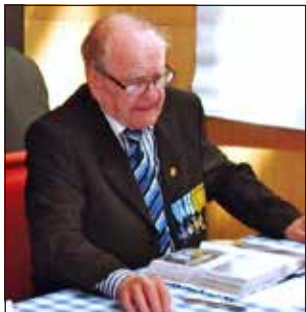
Matti Haapaselle kunniamerkki luovutettiin Etelä-Kymenlaakson Sotilaspoikien Perinnekillan 30-vuotisjuhlassa 31.7.2023.

Kuva: Matti Hyvärinen

Heikki Vuorimiehelle kunniamerkki luovutettiin Jämsässä 3.6. Keski-Suomen aluetoimiston järjestämässä ylentämis- ja palkitsemistilaisuudessa.

Kuva: Tapio Paappanen

Perinneliiton ja Päijät-Hämeen killan edustajat luovuttavat mitalin Martti Sepelinille.

Arkistokuva: Päijät-Hämeen Sotilaspoikakilta ry

Eero Kylliäiselle kunniamitali luovutettiin Etelä-Savon aluetoimiston järjestämässä ylentämis- ja palkitsemistilaisuudessa Mikkelin Upseerikerholla. Kuvassa Sotilaspoikien Perinneliiton ja Suur-Savon Sotilaspoikien Perinnekillan puheenjohtaja Juhani Manninen puhumassa. Vieressä Etelä-Savon aluetoimiston päällikkö, evers-tiluutnantti Ari Määttä, sotilaspoika Eero Kylliäinen ja kapteeni Matti Mykrä.

Kuva: Heini Kylliäinen

Keski-Suomen killan kunniapuheenjohtaja Kauko Saastamoinen vietti 95-vuotispäiväänsä kesken pihatöiden 12.6.2023. Kiltaveli Mikko Lintula (91 v.) tarjoutui auttamaan ja tarttui innolla talikon varteen. Killan puheenjohtaja Heikki Vuorimies antoi Kaukolle lahjaksi Perttu Hietasen teoksen *Kunniavelka ei vanhene – Keski-Suomen reserviläiset veteraanien jalanjäljillä* (2023) sekä ”mahalääkkeeksi” perinteistä saksalaista yrttijuomaa. Kuva: Matti Hyvärinen.

Pirkka-Hämeen kiltalaiset tekivät 16.8.2023 parituntisen lounasristeilyn Hopealinjan aluksella Pyhäjärvellä Laukonton rannasta Viikinsaaren ympäri. Kuva: Markku Rauhalahti

Heikki Leppänen vietti 80-vuotispäiväänsä 9.9.2023.

Kuva: Jani Leino

Raimon runokulma

Syksyn soitto

Mistä tämä syksy saakaan kaikki pisaransa ja mistä raikkaan kirjavat värinsä?

Mistä se syntyäkään syksyn soitto?

Tuuli humisee puiden latvoissa, sadepisarat helisyttävät syksyn lehtiä ja saavat sammaleet hiljaa supattamaan.

Raimo Berkan

Lippujuhlapäivä 4.6.2023

Puolustusvoimain valtakunnallinen lippujuhlapäivän paraati järjestettiin Jyväskylässä teemalla ”Vahvat yhdessä - ilmassa, maalla ja merellä”.

Paraatin otti vastaan Ilmavoimien komentaja kenraalimajuri **Juha-Pekka Keränen** ja paraatijoukkoja komensi Ilmavoimien esikuntapäällikkö prikaatikenraali **Timo Herranen**.

Ohimarssissa nähtiin muun muassa panssarihaupitsi *K9 Moukari*, jonka 155-millisen putken kantama on yli 40 km.

Teksti ja kuva: **Matti Hyvärinen**

Lottatyttöjen toimintaa

Lottatyöillä ja sotilaspojilla oli Hämeenlinnassa kesäkuussa 1944 yhteiset kesäjuhlat. Ohjelmassa oli lottatyttöjen voimistelunäytös ja sotilaspoikien urheilusuoritukset sekä joukkueitten sisäänmarssit.

Lottatyöt olivat myös innokkaita keräilijöitä, kun kohteina olivat marjat ja kävyt, kirjat ja vaatteet.

Raimo Berkan

Lottatyöt lajittelemassa villavaatteita. Kuva: István Rác. Museovirasto / Historian kuvakokoelma

Sotilaspoikien valokuvauskilpailu

Sotilaspoikien ohjelmaan kuului muutakin kuin suunnistusta ja alkeissotilaallista koulutusta. Esimerkiksi vuonna 1944 heille järjestettiin valokuvauskilpailu. *Sotilaspoika*-lehdesä nro 6/1944 oli kokonainen

aukeama palkittuja kilpailuku-
via. Kuvassa **B. Lönegrenin** kilpailukuva, jossa sotilaspoikien suunnistuspartio on tulossa valvotulle rastille.

Raimo Berkan

Suunnistus-rasti. Kuva: B. Lönegren. Sotilaspoika nro 6/1944

Pirkka-Hämeen Sotilaspoikien Perinnekillta ry

Sääntömääräinen syyskokous **ti 21.11. 2023 kello 13.00 Ravintola Vaskitähti**, Hatanpään Puistokuja 22 G, Tampere. Lounas kello 12.00 alkaen. Jäsenhinta 5 e. Tervetuloa! Hallitus

markprint
www.markprint.fi

Vastaukset sivun 8 kysymyksiin:

1. D (Vuonna 1983 syntyneet)
2. D (108 168 lasta)
3. B (44 951 lasta)
4. C (Brysselissä)
5. D (Saksa)
6. B (Porin prikaati)
7. A (Sukellusvene)
8. A (Kaartin soittokunta)
9. C (Harkova)
10. D (Jussi Vatanen)

Sotilaspoika – Soldatgossen

Jyväskylässä 22.9.2023/32. vuosikerta

• Sotilaspoikien Perinneliitto ry:n julkaisema lehti – Tidning utgiven av Soldatgossarnas Traditionsförbund rf. ISSN 1236-2611. Ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Painos 2 800 kpl. • **Päätoimittaja Matti Hyvärinen, p. 0400 327 613. Sähköposti: sotilaspoikalehti@pp.inet.fi** • **Lehden postiosoite on toimiston osoite.** • **Ilmoitushinnat:** 1/1 sivu 800 euroa, 1/2 sivua 500 e, 1/4 sivua 300 e, 1/8 sivu 200 e, 1 x 50 mm 45 e, 2 x 30 mm 60 e, 2 x 40 mm 75 e, 2 x 50 mm 90 e. Etusivu ja lisäväri sovittava erikseen. Tilaushinta ei-jäsenille 20 euroa. • **Ilmoitusaineisto:** Sähköiset aineistot painokelpoisina pdf-tiedostoina sähköpostitse Taittoteamiin ja kopiona päätoimittajalle. Jos ilmoitusta ei voida laatia sähköiseen muotoon, aineiston voi toimittaa paperilla. • **Osoitteet ja osoitteenmuutokset** liiton toimistoon, **Kolmospesänkatu 2 H 42, 40520 Jyväskylä** tai sähköpostina **sotilaspoikien.perinneliitto@pp.inet.fi** • Osoitteenmuutokseen on merkittävä osoitetiedoissa oleva killan numero (1–32). • **Puheenjohtaja Juhani Manninen, puhelin 0500 750 252 . Sähköposti juhani.manninen@surffi.fi** • **Toiminnanjohtaja Ilkka Kaapro, puhelin 0400 409 265** • **Sivunvalmistus:** Taittoteam Oy, Kortesuontie 4, 33480 Ylöjärvi, puhelin 040 716 0560. Sähköposti: aineisto@taittoteam.fi • **Painopaikka:** Salon Lehtitehdas Oy 2023.